

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

American Home
over 100 years
of
serving
American-
Slovenians

AMERICAN

AMERIŠKA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

MILAN KRAVANJA 032001
1301 COURTHOUSE RD APT 1710
ARLINGTON VA 22201-2537

USPS 024100

Serving over 200,000 American Slovenians

AMERIŠKA DOMOVINA, JULY 27, 2000

ISSN Number 0164-68X

60c

Vol. 102, No. 28

Bishop of Maribor Visits American Slovenians

Maribor's bishop, Dr. Franc Kramberger, is coming to America to personally say thank you for all the prayers and donations given to the cause for the beatification of Maribor's first bishop, Anton Martin Slomšek, by all the American Slovenians.

Bishop Kramberger was invited four years ago by the singing group Korotan while the group was invited to sing at the Papal Mass in Maribor, but he was unable to come at that time.

First the bishop will come to Lemont, IL to Marija Pomagaj Shrine and have a solemn Mass on Sunday, Aug.

27. Next he will visit Bishop Baraga land and his tomb in St. Peter's Cathedral in Marquette, MI.

He will come to Cleveland on Aug. 31 and all Slovenians are invited to come to St. Vitus Church on Sunday, Sept. 3 at 2 o'clock for the thanksgiving Mass of Bishop Kramberger. There will be a reception following the Mass in St. Vitus auditorium.

Shortly, the *ad hoc* committee will announce the bishop's schedule for the remaining days of his visit.

We hope that Bishop Kramberger's visit will be an up-lifting event for all.

Spisich Family Celebrates 40th South of the Border

The family of Maria and Joe Spisich of Wickliffe, Ohio celebrated the couple's 40th wedding anniversary with a family trip to the Mayan Riviera (one hour south of Cancun, Mexico). The trip was a gift from their children and featured a Mass celebrated in Spanish. (Karen Amyot arranged the 7-day trip to Barcelo Maya Beach Resort.)

Joe Spisich shows the results of the deep sea fishing expedition arranged by sons-in-law (left to right) Ralph Lustri of Westlake, OH; Kevin Kaifesh of Mentor, OH; and Greg Amyot of Kirtland, OH.

Shown at the ruins in Tulum are (standing) Jessica and Andrea Kaifesh; (middle) Maria and Joe Spisich, Alyssa, Lyndsay, and Karen Amyot (holding Kristina Lustri), and (first row) Marien Kaifesh and Nancy and Anthony Lustri.

Maria and Joe were married on January 15, 1960 at Marija Pomagaj Slovenian Church on Manning Avenue in Toronto, Canada.

Slovenian Bands Plan Benefit Reunion at Slovenska Pristava

Sunday, August 13 will be a unique opportunity to relive a slice of the past. Since the 1960s, numerous bands have come and gone, but each has left its mark on your memories. Maybe as a teen you danced late into the night at New Year's Eve festivities. The place, Baragov Dom, the orchestra, *Sonnet*. Or maybe it was your wedding reception at the Slovenian Home on Holmes Ave. 500-600 people gathered into the smoke-filled upper hall while everyone danced into the early morning hours. Were you there when the youngest musicians in the Cleveland area made their debut at the Slovenian Home? That night a group of teens calling themselves the *Wanderers* played publicly, albeit nervously, for the first time.

You've probably been to the Oktoberfest more than a few times and dances to the music of the *Alpine Sextet* and enjoyed *Duke Marsic's Happy Slovenians*. Funny how the lilting strains of Avsenik polka and waltzes were always easy to find rising above the din of the crowd. All of these bands

have, at some point in time, touched your life.

Think back, and draw from the depths of your memory those moments that were somehow enriched by the music created by the bands of the last 35 years.

It was just such a conversation about past musical moments that recently sparked the creation of an event reuniting these musicians and singers. Members of past bands, *Sonnet*, *Duke Marsic's Happy Slovenians*, *the Wanderers*, and the *Alpine Sextet* have willingly agreed to take their musical instruments out of storage, dust them off, tune them up, and play for your listening and dancing pleasure. Plan to attend this event reuniting the bands of the past. Also take the opportunity to reunite with friends, neighbors and acquaintances spanning the last 35 years, and share a few memories.

Slovenska Pristava will host this event on Sunday, Aug. 13 at 3 p.m., rain or shine. All proceeds will benefit the Slovenska Pristava.

--Tony Ovsenik

It's Cool To Be Slovenian

A senior citizen is one who remembers when a senior citizen was called an old-timer.

A wise man will make more opportunities than he finds.

American Home on Internet

You can e-mail notices, articles, information directly to the American Home newspaper at ah@buckeyeweb.com

Attention Baraga Pilgrims

If you definitely want to go on the Baraga pilgrimage trip, please call Valerie Baznik (216) 531-9279 before July 31, in order to make your reservations. Leave your name, phone number and time you wish to be called.

Anyone wishing to donate to the Bishop Baraga Cause may send their checks made payable to the Bishop Baraga Association to: Mrs. Valerie Baznik, 19790 South Lake Shore Blvd., Euclid, OH 44119-1151.

There's a difference between beauty and charm: a beautiful woman is one I notice, a charming woman is a beautiful one who notices me.

Joe and Margie Frank ring in 50 years of marriage

Mr. and Mrs. Joseph Frank, formerly of Boardman, Ohio, were surprised with a party given by their children to kick-off their 50th year of marriage. The party took place at their son and daughter-in-law's home in Boardman, on Saturday, July 15th.

The couple were greeted at the home of Jim and Missy Frank, Silver Meadow Lane, Boardman, by over 60 friends and relatives who came from all over Ohio for the gala event. Also serving as hosts were daughter and son-in-law Jane and Roger Hafner of Nagley, Ohio, and Joanie Frank of Boston, Massachusetts along with the couple's five grandchildren and one great-grandchild. Fr. Tom Ziegler, formerly of St. Charles Parish and a long-time friend of the family, performed a renewal of marriage vows. Two bridesmaids, Irene Cheracci and Flory Fortuna, of Cleveland, were also present.

The former Margie Sudolnik and Mr. Frank were united in marriage on July 21, 1951, at St. Lawrence Church in Cleveland, Ohio.

Mrs. Frank received her training as a medical lab technician at St. Vincent Charity Hospital, Cleveland, Ohio where she worked for several years. Mrs. Frank was professed Secular Franciscan in 1999.

Mr. Frank is a veteran of WWII, and the Korean War. He retired as a regional salesman in 1984. Mr. Frank is a past Grand Knight of Council 7282, Sun City Center, Florida.

Mr. and Mrs. Frank formerly of Boardman now reside in Florida.

100 WORDS MORE OR LESS

by John Mercina

"THINGS YOU'D LOVE TO SAY AT WORK...but can't" (Sent by an anonymous contributor via E-mail)

- I don't know what your problem is, but I'll bet it's hard to pronounce.
 - I see you've set aside this special time to humiliate yourself in public.
 - I'll try to be nicer if you'll try being smarter.
 - It sounds like Slovenian, but I can't understand a word you're saying.
 - I can see your point, but I still think that you're full of it.
 - I like you. You remind me of when I was young and stupid.
 - You are validating my inherent mistrust of strangers.
 - I'm already visualizing the duct tape over your mouth.
 - Yes, I am an agent of Satan, but my duties are largely ceremonial.
-
- Do I look like a people person?
 - This isn't an office. It's hell with fluorescent lighting.
 - Sarcasm is just one more service we offer.
 - If I throw a stick, will you leave?
 - I'm trying to imagine you with a personality.
 - How do I set a laser printer to stun?

Please send suggestions for an article entitled:
"HOW DO YOU KNOW THAT YOU ARE OLD?"
Please send to: John Mercina, P.O. Box 99251
Cleveland, Ohio 44199

Clark De Vere Jr. Makes Debut

Cheryl and Clark De Vere of Camp Hill, PA proudly announce the birth of their future "running back" Clark De Vere, Jr. (a/k/a "CJ") born on Friday, June 16, 2000 at 8:15 p.m. He weighed in at 5 pounds, 3 ounces and is 18 inches in length.

Great-grandmother is Ann Vrhovc of Mentor, Ohio. He is the first step-grandson of Robin and first grandson of Richard "Butch" Verhose of New Jersey.

Congratulations to all!

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for Aged, off Neff Rd. - Phone: 216 531-5754 or 440-951-3087.

Wants to Rent House

Private Home
Upstairs/Downstairs with garage, 185th area.
Not expensive
216-531-1953

The Funeral Procession

by RUDY FLIS

I heard a comment long ago, that has stayed with me, although I remember not who said it. "The Catholic religion is a hard religion to live in, but an easy religion to die in." What do you think about that comment?

This past week I was at a funeral attended by few people. Someone elderly had died, and most of her friends are in eternity. That makes for a short funeral procession, which always saddens me as I drive past them. They look so lonely and forgotten. Do you feel that way?

But at the funeral, the sadness was absent. Why? Because of a parish priest at Mass with a beautiful homily, containing a little humor. And then, the Ladies Altar Society, in procession with lit candles, led the casket down the church aisle to the foot of the altar. What a beautiful Mass it was, fit for royalty.

At Mass' end, the Ladies Altar Society again in procession with lit candles, led the casket out of church. That most beautiful song played at most Slovenian funerals penetrated my soul

as I walked to the back of the church. That beautiful song makes me want to belong to a Slovenian parish, so that song is played at my Funeral Mass when I receive my marching orders into eternity.

Fr. Kumse was standing in back of the church as the casket was being readied for the hearse. I had to approach him and say "Great job." And I meant it. I also mentioned the beautiful song and how I enjoy coming to St. Mary's Church.

Fr. Kumse said, "The beautiful song was the "Angelis" in Slovenian. Then he told me the church was being painted starting at the end of this month.

From church, on our way to All Souls Cemetery, I thought about my brother-in-law, Al Paulin and his two remaining sisters, Ann and Alma. What a great send-off it was for their sister, Mary Anne Sherry.

St. Mary's, Holmes Ave., with its pastor, Fr. Kumse, the Ladies Altar Society, the organist and soloist with the beautiful closing Slovenian song was all it took to chase sadness from this funeral.

It was not only beautiful, but easy on the soul.

LAVRISHA

Construction & Repair

BUILDING IMPROVEMENT SERVICES

6507 St. Clair Avenue - Cleveland, Ohio 44103
216 / 391-0035

call EUCLID TRAVEL

For all your travel needs!!

www.euclidtravel.com
www.condocentre.com
www.cruisegiants.com

22078 Lakeshore Blvd. • Euclid, OH 44123

Expand your horizons

(216) 261-1050
1-800-659-2662
FAX (216) 261-1054

Donna Lucas, Owner

Starting Over in America

by ANTON ZAKELJ
translated and edited by
JOHN ZAKELJ

(Continued from last week)

Tuesday, Aug. 18, 1953

I offered our upstairs apartment to the Cerar family. They had expressed interest a number of times; somewhat reluctantly they agreed to a rent of \$33 per month. I agreed to paint and wallpaper the apartment, and they agreed to do whatever else was needed.

In the shop I cleaned the electric lights, since there was no other work. We only have 50 workers left out of 64, and many of the 50 have no work.

My friend Karl failed his driver's license test because he doesn't know enough English.

Thursday, Aug. 27, 1953

Last night, the police came to Mrs. M's apartment at 10 p.m. and again at 11. Mrs. M. says she called them because she was being threatened by burglars. Actually, there were two men asking her to let them in, but she wouldn't open her doors like she usually does. Apparently, her husband talked with her about her visitors. I called our neighbor Vokač to translate to the police.

I went to see Mr. Mihelič today and asked him to prepare a notice asking the M. family to move out.

Friday, Aug. 28, 1953

I've been working evenings and weekends to prepare the upstairs apartment for the Cerar family.

Monday, Aug. 31, 1953

It was 94°F. in the shop today. I worked hard. Our

foreman Al said, "Take it easy!"

In the evening I went to see Mr. Mihelič and signed the eviction notice for the M. family. Cilka found their cat dead in the basement. When Mrs. M. leaves the apartment or when she's busy entertaining her "friends," she leaves her two-year-old son tied to the fence outside - like a dog.

The Cerar family moved their furniture into the upstairs apartment.

Tuesday, Sept. 1, 1953

It was so hot last night I slept outside on the porch. Today it was 94°F. in the shop and 98°F outside.

Wednesday, Sept. 2, 1953

I slept on the porch again. The temperature hit 102°F. today.

Mrs. M. begged me to let her stay. She offered me rent money and promised there would be no more trouble. I wasn't convinced.

At the shop, I worked hard despite the heat. I felt sick and was going to leave early, but then Mr. Risher said we might not work at all for the next 6 days. After a while, he corrected that and said we would work 5 hours a day. I decided I couldn't come back at all if it didn't cool off.

Thursday, Sept. 3, 1953

I didn't go to work today. I feel sick and it's still terribly hot. My weight is down to 123 pounds from 140 last year.

Saturday, Sept. 5, 1953

Our neighbor John Vokač recommended I drink tea with gin. I went and bought a pint (my first time). I don't like it.

The temperature finally dropped to 80°F and I can sleep again.

Sunday, Sept. 6, 1953

Nice weather today. In the afternoon, we walked with the boys to look at the freeway construction on E. 55th and Lakeshore.

In the evening, Roman Svajger and Milica Zonta came to visit. Roman will be going to the seminary in Cincinnati.

Monday, Sept. 7, 1953 - Labor Day

I installed electric wires for Cerar's refrigerator and fixed the windows. Everything takes more time than I expected.

The temperature dropped to 64°F at night. Now I can work again.

Thursday, Sept. 10, 1953

Mr. Mihelič came to tell me that the court approved our request to evict the M. family. They have 10 days to move out.

In the evening, Matevž Hočevar brought a tape recorder. For the first time I heard a recording of my own voice.

Friday, Sept. 11, 1953

My friend Karl finally passed his driver's test, but he had to pay about \$200.

(To Be Continued)

Help Wanted

Ensembler

Machinist

Deburring

STNA's

LPN's

(440) 461-9950

Our son Joe at 6 months, September, 1953.

'SLOVENE FOLK TALES'

by DUSICA KUNAVR

(The buckwheat seed brought the Slovenian people to the sunny land below the Alps.)

Once upon a time our forefathers lived in a country far to the East.

Their country became too small for so many people, so they left the country and set off to find another land to live in.

Before they left, the goddess who loved them, gave them a buckwheat seed and said: "Wherever you travel, plant this seed. The place where it comes up green in three days will be your future homeland. If it does not come up in three days dig it out and go on."

The Goddess' seed did not come up on the shores of the Black Sea neither did it grow on the Polish plains, nor in the German mountains. But when they planted it in our country (Slovenia) it grew green in three days.

After some weeks it was fully grown and very soon it bore marvelous grain that brought our ancestors food, health and happiness in their new homeland.

Giants Built

Rocky Mountains

Our forefathers came to our country in the 6th century, in the time of migration of nations. Eastern Europe, where they came from, was a vast plain, so they were astonished to see such high mountains in their new homeland. Who built these gigantic, rocky walls?

Answer: Giants.

**Spik
in the Martuljek
mountains**

Once upon a time a giant named Ledeneč - the Iceman - lived in the mountain of široka peč in the Martuljek mountain ridge. Everybody was afraid of him but he feared only the sun and fire.

One day he decided to build a high mountain beside široka peč that would touch the sky. He ordered the giants, his slaves, to bring him the rocks which his laughter broke from the tops of the neighboring mountains. The giants obeyed their cruel master out of fear and so the giant builder's mountain grew until it reached the clouds.

One day, however, the giants had had enough of their forced labor. They piled up wood in front of the Iceman's cave and made a huge bonfire. Ledeneč choked in the smoke and flames and began to melt.

Today the Martuljek stream still flows from under the Martuljek mountains and will flow until the Iceman melts entirely, while above him a lofty mountain with a pointed summit still reaches into the sky - the mountain of špik!

(To Be Continued)

Flower Power 2000

Seasonal Planting and Pruning, Grass cutting, edging, and planting flower beds and displays. Fertilizing and soil amendments available mulches, manure, and soils). Bird feeders, feeds, and bath fountains. Landscape Design tailor made for you...

**Call Michael J. Mivsek
for appointment
(216) 361-9909**

East 185th

Street Festival

Wed., August 2 - Sun., August 6

185th
East

Free Admission

- Food for Every Taste • Dancing
• Casino Games & Rides • A Medley of Music
• 3 Stages with Non-stop Entertainment
• Beer Garden • Lots of Family Fun!

Presented by
Northeast Shores
Development Corp.

EUCLID
HOSPITAL
CLEVELAND CLINIC HEALTH SYSTEM

WTAM1100

ORIGINAL
Cools

WELW.COM
The New 1330

CHARTER ONE
BANK

RICK CASE
HONDA
CLEVELAND & OHIO

TOPS
Friendly Markets

The News-Herald

NETWORK
CELLULAR

Slovenia's Quiet Beauty

This overlooked former Yugoslav republic is sophisticated, affordable, gorgeous—and safe

Slovenia's Quiet Beauty

by **CHRISTOPHER REYNOLDS**
Los Angeles Times
Travel Writer

(Continued from last week)

Slovenia's toehold on the Adriatic consists of perhaps 30 miles of coastline south of Trieste and north of Croatia. But apart from the tiny old town of Piran — which was run by the Venetians for about five centuries and where I passed a pleasant afternoon strolling and eating seafood — the Slovenian coast looked too crowded, commercialized and industrial to be of much interest to tourists. A few Slovenians told me that for beach holidays they prefer the Croatian coast, which begins just a few miles south of Piran.

My first foray to the

countryside was to Lake Bled and Lake Bohinj, both of which mirror tall mountains and thick forests, provoking thoughts of Montana postcards. Bled is about an hour's drive northwest of Ljubljana; Bohinj is a half-hour more, southwest of Bled.

At Bled, which has been Slovenia's most-visited attraction for more than a century, a big blue lake lined with half a dozen affordable hotels reclines beneath a fine old castle. A tiny island in the lake is just large enough to hold a scenic church. For \$3 you can pass 20 minutes rowing out to it. For nothing, you can stroll the lake's 3.5-mile perimeter and perhaps peek in at the Villa Bled, a boxy mansion that once served as a getaway for former Yugoslav strongman

Marshal Tito and now houses a luxurious (but unremarkable) hotel.

Farther on, Bohinj is the country's largest lake and far more rustic, with scattered lodges and guest houses whose rates tend to run less than the lodgings around Bled. At one end of Bohinj stands the 15th century Church of St. John the Baptist. At the other end, there's a patio restaurant and a short trail to the 200-foot Savica Falls. The 15-minute walk to the falls reminded me of the Mist Trail to Vernal Fall in Yosemite — as did the roaring, soaking payoff view.

Bled and Bohinj, good for boating and swimming, are selling points enough. But the Soca Valley — part of the battleground that World War I historians know as the Isonzo and Capporetto. Now they're Soca and Kobarid again.

In other words, Americans know more Slovenian geography than they realize. Millions of us had it in American lit.

To cover this territory, I spent \$75 to hire a guide with a car for a long day's exploration. His name was Dragan, and he had a soft spot for animals. Along the way, while I was snapping panoramas, he rescued a squirrel and carefully deposited it in a box with air holes, intending to feel it and later release it near his home. So for most of the day, there were three of us in the car.

It was about an hour northwest of Ljubljana when the landscape jumped up and nearly knocked me over: The river widened and reclined before us, a dead-still pool of turquoise under a cotton-candy cover of lifting mist. As the mist receded, snow-topped mountains

loomed into view. I made Dragan pull off the road so I could watch.

It was beautiful, and soon it was haunting, too. On a hill overlooking Kobarid, stands a Catholic church dedicated to St. Anthony, and just beneath the church is a shrine that holds the bones of 7,014 Italian soldiers killed here between 1915 and 1917.

At the bottom of the hill stood Kobarid itself, a town with one hotel, a pleasant square and not much more — except for its excellent museum. The Kobarid Museum, which has gathered many honors since its opening in 1990, lays out the story of the fighting here with graphic photos and multilingual explanations. Checking the last 40 pages of the guest book, I found no Americans.

But the Soca (pronounced so-cha) Valley isn't only about ghosts. The Soca River holds its striking blue-green hue for about 60 miles, widening and narrowing as it runs through chasms and broad valleys. In some stretches near Kobarid it is less than 30 feet wide, racing between steep slopes. Farther south, at *Most na*

Soci it dawdles and widens into a lake.

Much of the area has been set aside as part of Triglav National Park. For the same people who were fighting here 85 years ago — Italians, Austrians, Germans, Slovenians — the valley has become a hiking, mountain biking kayaking canoeing and fly-fishing haven. At *Most na Soci*, in fact, a diving board has been placed on a river bridge so that swimmers can plunge 35 feet into the water.

Not far beyond 5,285-foot-high Vrsic Pass lie the Italian and Austrian borders. Dragan doubled back down to Ljubljana, where I did a bit more exploring. But by now I had experienced the most memorable moment of this trip.

We'd just left the river behind and began to climb toward the snowy peaks. The stereo was blasting one of Dragan's favorites, and a surreal sense of larger context descended upon me.

I am a mile high on a Slovenian mountain, I thought, with Led Zeppelin on the tape deck, a ridiculously glorious landscape in the rearview mirror and a squirrel in the trunk. Life is good.

Slovenia. Who knew?

Slovenians Are Cool

Pensioners' Big Picnic

The Federation of American Slovenian Senior Citizens (Barberton, Euclid, Holmes, Newburgh/Maple Hts., St. Clair and Waterloo) invite everyone to their annual picnic on Wednesday, Aug. 16 at SNPJ Farm on Heath Rd./ Dinner served at 1 p.m. by Julia Zalar. Dancing to Fred Ziwich.

Dinner, dancing and admission \$11.00. Admission only \$4. Refreshments available.

For tickets see members or call 1-216-481-0163 or 1-440-943-3784.

Come out and have fun, dance, sing or listen. *Se vidmo na piknik.* Dinner ticket deadline Aug. 9.

--Matt Zabukovec,
Secretary

PERKIN'S RESTAURANT

22780 Shore Center Dr.

Euclid, Ohio 44123

216 - 732-8077

Operated by Joe Foster

Drive in — or Walk In

BRONKO'S Drive-in Beverage

510 East 200th St. DMH Corp.

Euclid, Ohio 44119 531-8844

Imported and Domestic Beer and Wine

Soft Drinks — Milk — Ice — Snacks

Imported Slovenian Wines

Radenska Mineral Water —

⇒ We have all Ohio Lottery Games ⇐

Open Mon. - Sat. 10 a.m. - 10 p.m.

Sunday (No wine sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Owner - David Heuér

CHOOSE YOUR CRUISE NOW! (2001)

BUTTON BOX BONANZA AT SEA February 25 - March 4

with

Magic Buttons ★ Lynn Marie ★ Denny Bucar, John Gerl
Henry Muck ★ Al Battistelli ★ Mahoning Valley
Bronco & Karen Toter ★ Darryl Valencic

visiting

Western Caribbean (8 days)

Ft. Lauderdale ✦ Key West ✦ Playa del Carmen &
Cozumel ✦ Ocho Rios, Jamaica ✦ Grand Cayman
on the brand new **CostaAtlantica**

POLKA CRUISE ODYSSEY April 29 - May 9

with

Gary Seibert Band ★ Joe Fedorchak Orchestra
Plus: Adam Barthalt ★ Dale Buse ★ Tony Petkovsek

visiting

Hawaiian Islands (11 days)

Depart West Coast (Mexico) to HAWAII, MAUI, KAUAI, OAHU
on the super **Sea Princess**

Contact Your "Polka Tour Headquarters"

KOLLANDER WORLD TRAVEL

(800) 800-5981 (216) 692-1000

www.kollander-travel.com

Since 1923

Standing, left to right: Mary Razel, Anna Mramor, Rose Urbancich, and Rose Hrovat. Seated, left to right: Mary Drobnic, Anna Jurečič, Anna Jalovec and Louise Cebron.

Our Tetas

by ANNA-MARIE MOZZICATO

They return our gaze from out of the past these stalwart Slovenian women, our mothers, grandmothers and friends. Out of respect and polite custom, all older women, not necessarily related were called *teta*, which means aunt.

They were a closely knit group emigrating from Slovenia to America hoping to enrich their lives and the lives of their families. These *tetas* were the women who fostered all of our traditions. They were the storytellers, the preservers of language, the singer of old songs, the readers of poetry and the tellers of proverbs.

They were the resource of tried and true recipes of the food that fed our bodies and our spirits. With their hopes and dreams, they came together in clusters of comfort creating new "villages" in their own tradition, but also with a wise eye open to incorporate the new. Most came from humble lifestyles.

They were hearty women of mind and body.

The virtue of generosity is intrinsic in our tradition. There was always a camaraderie among these women as they came together with their families for frequent and welcomed visits. Tables were laden with an abundance of traditional delicacies. Potica filled with nuts and raisins, apple strudel, warm krofe, which I loved to fill with jelly, and tender *flancete* piled high on a platter and dusted with powdered sugar. Our *tetas* would gather together and create a feast each bringing with them their own unique talent.

My mother's mother, Mary Drobnic, had the spirit and determination of a pioneer woman. She could wring the neck of a big, fat hen, pluck it clean of its feathers and have it in a roasting pan within a blink of an eye along with the rest of the fare. Afterwards, she would run up the stairs, change her clothes, pat on some powder, apply her lipstick and dab on a bit of cologne. She would then

descent the staircase, walk to the window, tilt the venetian blinds and watch at the window with eager anticipation for the arrival of her family or friends.

I recognize her in my mother; I feel her strength in me; I see her spirit in my daughter; and I hear her joyous laughter in my granddaughter.

Each of these women have a special story. They live on – in us and through us.

I would like to share the following poem that I believe is very appropriate to the memory of our *tetas*.

MY LIPS MOVE
 My grandmother opens her mouth
 and her mother wakes.
 We are wrapped in one rainbow shawl,
 somewhere hidden,
 Their words whisper as snow held in the sky.
 Their bones that once shaped their bodies lift an arm.
 Our hands move.
 All the ancestor's arms write with my pen.
 --Mary Freericks

Are You Tired?

We have run across some absolutely irrefutable statistics that show exactly why you are tired. And brother, it's no wonder you're tired either. There aren't as many people actually working as you may have thought, at least not according to the survey recently completed.

The population of this country is 200 million. 84 million over 60 years of age, which leaves 116 million to do the work. People under 20 years of age total 75 million, which leaves 41 million to do the work.

There are 22 million who are employed by the government, which leaves 19 million to do the work. Four million are in the Armed Forces, which leaves 15 million to do the work. Deduct 14,800,000, the number in state and city offices, leaving 200,000 to do the work. There are 188,000 in hospitals, insane asylums, etc., so that leaves 12,000 to do the work.

Now it may interest you to know that there are 11,998 people in jail, so that leaves just 2 people to carry the load. That's you and me – and brother, I'm getting tired of doing everything myself.

--Thanks to Joe Zelle for submitting this fascinating statistic

Zucchini Bread

This is my friend Joan's recipe. It's great to make when you have an overabundance of zucchini from the garden, or is good using frozen shredded zucchini.

Ingredients:
 3 eggs, beaten
 2 C sugar (1 brown, 1 white)
 1 t vanilla
 1 C Crisco oil
 3 C flour
 1 t soda
 ¼ t baking powder
 ½ t salt
 1 - 2 t cinnamon
 2 C shredded zucchini
 Optional: nut, chocolate chips, raisins

Directions:
 Mix together the first four ingredients. Add the dry ingredients, then the shredded zucchini. Add nuts, raisins and chocolate chips, if desired. Bake at 350° for 45 minutes (or until toothpick comes out clean). Makes two 9x5 loaves.

--Kim Ann Kaifesh
 ✕ Our Family Recipes

St. Robert's Festival

23802 Lake Shore Blvd.
 Euclid, Ohio
July 27, 28, 29, and 30
 Thursday 6 to 11 p.m.
 Friday 6 to midnight
 Saturday 5 to midnight
 Sunday 12 noon to 9 p.m.
 (Full Kitchen Service)

Live Entertainment
 Thursday City Heat (7 to 11 p.m.)
 Friday Intense 7 to 11 p.m.
 Saturday: Johnny Lambert & Full House (5 - 7:30)
 Grand Avenue Band (7:30 - 11:30 p.m.)
 Sunday: Polka Mass with
 Bishop Pevec (church) 11 a.m. (Mike Wojtila)
 Jeff Pecon (12:30 - 4:30 p.m.)
 Bob Turcola (4:30 - 8:30 p.m.)
 Chicken Barbecue Sunday

FLICKINGER TIRE & AUTO
 COMPLETE AUTO REPAIR ON ALL MAKES & MODELS
 INCLUDING 4X4's, LIGHT TRUCKS & MOTOR HOMES

COMPUTER ALIGNMENT & BALANCE • SHOCKS • STRUTS
 C.V. JOINTS • RACK & PINION • BRAKES • EXHAUST

Firestone ASE CERTIFIED AAA GOOD YEAR

Mon-Fri 7am-6pm
 Sat 7am-2pm

216 731-7100
 939 E. 222 St.

† Mlakar's Walk Down Memory Lane

by RAY MLAKAR

Well, Ray is back, only to wish I was still at some pig roast. Before I go on, time for a joke... only one this week since it is lengthy. The Deacon at our church brings us Holy Communion each week here at home and he always has a joke to set us at ease. He said a young couple was having much trouble trying to have a baby after four years of marriage. They went to all kinds of specialists and no one doctor was successful in getting the wife pregnant. (Hm, doesn't sound right.) One day while shopping, they saw the local pastor coming out of a hardware store where he had been doing some shopping. They stopped the priest and asked him if he could anoint them with some sort of holy oils which may help make her pregnant. "Well," he said, "I don't have any holy oils with me, but I do have some '3 in one oil' I just bought at the hardware store." So, he proceeded to anoint them with the 3-in-one oil and they were on their way.

A year later they ran into the pastor again and the wife said, "Father, remember we seen you that day and you anointed us with the 3-in-one oil. Guess what? We now have triplets."

The priest said, "Thank goodness I didn't use the WD-40."

Well, back to the picnics. There were many lodge picnics in the early days before the war. Some of the West Siders may recall the Vets having their annual picnics at Sally West Grove out on

West 130th in North Royalton. Then there were always picnics of some sort at the Denison Slovenian National Home which unfortunately is no more. From time to time some picnics were even held at Puritas Springs Park. They had a picnic grove to the rear of the park near the skating rink. You name it and they served it, from ice cream, candy, hot dogs, klobase and you can be rest assured there was foreign music, depending on the nationality that was holding the event.

My aunt worked at Prince Betterman and they always held their picnic at Euclid Beach Park on the East Side. The park was theirs for the day. With a stamp on your wrist, you were able to ride any ride in the park. Unfortunately, that park closed as well as Prince Betterman, and both are history now.

I remember they had that so-called "Gypsy lady" in a glass case at Euclid Beach and she was called "Laughing Sal." Marc's Southland Store (which was the original Marc's), is now the home of Laughing Sal. It is fun to go there for you see the little kids press the button on her glass case and Sal will go into her big laugh, and after awhile, even the kids will join in the laughing. Guess folks of our generation were lucky for then we could afford to go to the parks and really have a good time for a dollar and some change.

Today it takes a mountain of money for gas just to get there and then an arm and leg to pay for entrance to the parks. Maybe it is those facts that make those memories of

picnics and parks more meaningful. Back in those days, one could buy a gallon of gas at Brodrik's Sinclair Station on W. 130th Street for 16 cents and the Brodniks always lifted the hood, checked the battery, oil level, radiator and even check the tire pressure.

Pray tell, where do they do that today? If my hunch is right, those working at the gas stations today would not know how to open the hood, much less know where to look for the oil dip stick. Yep, today for \$1.55 and higher you have to pump your own gas, but maybe back then we were on good terms with the Arabs.

One can understand why it takes both the wife and husband to work full time if they have a family. It takes the wife's wages to pay for gas and entrance fees to get into parks. At this rate, soon such amusements will not be within reach of most of us.

Well, I could go on, but am trying to stay within space limits and so in closing may God bless and watch over all of you and may our guardian angels be free with their WD-40 to make our joints move more readily. When one passes the 70 mark, one lives with Ben Gay and his son, Absorbine Junior. And last but not least, WD 40. It puts that lift in your walk. Don't let Rudy Flis run away, for we have more picnics yet to explore. Someone check the rifle range at Port Clinton for Rudy is probably still shooting off his bang-bangs.

Slovenians "R" Us!

Slovene Home for the Aged Contests Metroparks Eminent Domain Action

Sutton Girod, President of the Board of Trustees for the Slovene Home for the Aged announced yesterday that the Home will do everything in its power to stop the eminent domain action taken by Lake Metroparks. The Metroparks seeks to acquire the entire 150-acre Camp Klein property purchased by the SHA, which plans to create a second residential community for the elderly in addition to the current Neff Road property. Girod spoke at a news conference held at the SHA and attended by local television and print media.

"We believe that Metroparks has not acted in good faith," said Girod. "For almost two years, they told us that everything could be worked out. We relied upon their assurances and bought the property in Concord. We spent millions of dollars and now we find that they have changed their tune."

Relying on the assurances, the SHA purchased the property from the Methodist Church. Since then, the SHA has purchased contiguous property and made substantial investments in legal, engineering, architectural and other fees. Metroparks is offering \$1.8 million to the SHA.

"Lake Metroparks believes that the property is worth \$1.8 million because that is what we paid one year ago," said Girod. "The truth is, the property is worth far more than that today." Girod and attorney Ben Ockner, who presided over the news conference, said the SHA is prepared to give the easement discussed with Metroparks to that entity free and as well two other smaller parcels adjacent to Metroparks property.

Rudolph M. Susel

Coming Events:

Sunday, July 30

Picnic of retirees of SP at Slovenska Pristava.

Sunday, Aug. 6

Primorski Club picnic at Slovenska Pristava.

Saturday, Aug. 12

Volleyball Tournament at Slovenska Pristava. Coed Grass Sixes - All Divisions 1/3 female per team. After tournament players party - live music (entry fee \$5 for non-participants). Call Tim Percic 216-738-1624.

Sunday, Aug. 13

Old polka bands reunion at Slovenska Pristava.

Wednesday, Aug. 16

Federation of Slovenian Pensioners Picnic at SNPJ Farm, Kirtland, Ohio.

Sunday, Aug. 20

St. Mary's (Collinwood) parish picnic at Slovenski Pristava. Veseli godci band.

Sunday, Sept. 3

Bishop Franc Kramberger of Maribor, Slovenian celebrates Mass in St. Vitus Church, Cleveland at 2 p.m.

Friday, Sept. 8

West Park Slovenian Home, 4583 W. 130 St., 2nd Annual Reunion with Ed Zalar Band and Happy timer's Button Box.

Saturday, Sept. 9

Korotan picnic at Slovenska Pristava.

Sunday, Sept. 10

St. Vitus Altar Society Annual Dinner in St. Vitus Auditorium.

Saturday, Sept. 16

Slovenian Folkorna Skupina Kres program, 7:30 p.m. Slovenian National Home on St. Clair. Entertainment following by Veseli Godci.

Sunday, Sept. 17

Collinwood Slovenian Home honors Tony Petkovsek as "Polka Man of the Year."

Sunday, Sept. 17

Wine festival with Veseli godci orchestra at Slovenska Pristava.

Slovenian Home Renovations Continue

The Slovenian National Home on St. Clair Avenue is progressing with phase two of the renovation project.

An ADA compliant handicapped accessible entrance is well under way. The project is completely under roof and beginning to take shape as a very impressive addition to this wonderful facility.

The lift will be used for those in wheelchairs as well as for those who find stairs their only obstacle to attending events.

Completion date for this project has been moved to late August.

We have received many compliments on the new restroom facilities and we are very pleased with your appreciation. We feel the new accessible entrance ad-

dition will have the same response.

The Slovenian National Home storefront renovation project is also in the final stage. A new marquee is on the drawing board and the projected completion date is October 15, 2000.

Soon, the Slovenian National Home benefactors and patrons will be able to celebrate the total renovation to the Slovenian National Home.

The Renovation fundraiser through The Friends of the Slovenian National Home is still raising money to assist with these projects. All donations are tax deductible and greatly appreciated. Thank you once again.

--Board of Directors

St. Mary's Seniors Meet

St. Mary's (Collinwood) Seniors will meet on Tuesday, Aug. 1 at 1:30 p.m. in the school auditorium on Holmes Ave. New members are always welcome. Dues are \$5 with many benefits included. Refreshments following the meeting.

Krofe Sale

St. Vitus Altar Society will be holding a Krofe and Noodle Sale on Saturday, Aug. 5 in the school social hall.

W. MAIER DOORS UNLIMITED

Garage door repair and replacement. Entrance and storm doors. Door openers and electrical repairs.

Call (Slovenian) Walter Majer at 216 - 732-7100.

Emergency pager: 216-506-8224.

Death Notices

EDWARD ROZNIK SR.
Edward Roznik Sr. passed away on June 28, 2000 at Marymount Hospital in Garfield Heights, Ohio.

Beloved husband of Margaret (nee Petsche); father of Edward Jr. (wife Iva), Marie Deptowicz (husband Dale), and Thomas (wife Electa); grandfather of Deborah, Daniel and Erin; son of John and Frances (nee Penko) (both deceased); brother of Josephine Baskovic, Mary Miller, Rosemarie Geffert, Ludmilla Tascar, John (deceased) (wife Rose), William (deceased) and Frances Hocevar (deceased) (husband John deceased); uncle, great uncle and brother-in-law.

Funeral services were held Monday, July 3, 2000 at St. Martin of Tours Church in Maple Heights, Ohio.

Interment All Saints Cemetery in Northfield, Ohio.

Arrangements by the Fortuna Funeral Home of Cleveland.

STELLA M. VOKAC
Stella M. Vokac, 83, daughter of Jennie and Victor; sister of Julia, Victor, Sylvester and Clarence; aunt of Jeannie, Dolores, Shirley, Carole, Ronald, Marianne, James, Nancy and Cheryl; great-aunt of Christine, William, Renee, Michael, Vicky, Beth, Judy, Kimberly, Amy, Ronald Jr., Angel, Diana, Jennifer, Kristie, Liz, Thomas, Ryan, Kevin and Nathan; great-great aunt of Christopher, Sydney, Taylor and Kayla.

Family received friends Wednesday, July 26 at the Zak Funeral Home, 6016 St. Clair Ave. Funeral Thursday with 8:30 a.m. chapel service followed by 9 a.m. Mass in St. Vitus Church. Interment Calvary Cemetery.

In Memory of Jerome Urbas
Died Aug. 1, 1989
Life is so short
Sorrow is so long
Our love will be with you forever.
Your Loving Wife,
Darlene and Children

Zele Funeral Home
MEMORIAL CHAPEL
LOCATED AT
452 E. 152 Street Phone 481-3118
Family owned and operated since 1908

In Memory

Thanks to Milena Dovic of Euclid, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina in memory of her beloved husband, Milan Dovic.

In Memory

Thanks to Tonika Rozman of Cleveland, Ohio who donated \$10.00 to the Ameriška Domovina in memory of her wonderful husband, Vinko Rozman.

Donation

Thanks to William Majerle of San Jose, Calif., who donated \$15.00 for some back issues which weren't delivered in the regular mail. He says, "A salute to your fine publishing company. May you continue in the future as you have in the past - to give your customers the best of what is lacking in today's business field - excellent customer service."

In loving memory

On the 29th Anniversary of the death of

Louis Klemencic
who died July 30, 1971

You are not forgotten, loved one, Nor will you ever be. As long as life and memory last, We will remember thee.

We miss you now, our hearts are sore, As time goes by, we miss you more. Your loving smile, your gentle face, No one can fill your vacant place.

Sadly missed by: Children, Grandchildren, and Great-grandchildren

CARST-NAGY Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the Slovenian Community."

Old and True Friends

by ANNA-MARIE (JURECIC) MOZZICATO

I was sifting through a box of old photographs, when I came upon this particular photo of women resting on a garden bench in someone's yard. How peaceful they seemed to be, their hands demurely folded on their laps, captured in expressions that betrayed a private reverie - all of them together.

This lovely scene brought to mind a plaque that my grandmother, Ančka, brought with her from Slovenija. There, in the kitchen of my childhood, the plaque hung upon the wall above the sink and the old Slovenian proverb said:

*Hrast se strese
Hrib izgine
Use na svet se spremeni,
Zvest prijatelj pa ustane
Tukaj in v Večnosti.*

Roughly translated:

The oak tree sheds its leaves
The mountain disappears
Everything on earth changes
But a true friend remains
Here and in Eternity.

Ančka Jurečič is in the center; Rose Urbancich is seated on the right end. I believe one of the ladies is Anna Gorisek. The others, I do not know - perhaps a reader will recognize someone.

In Loving Memory

On the 44th Anniversary of the death of

Agnes Kastelic

(July 27, 1956)

A wonderful mother, woman and aid; One who was better God never made; A wonderful worker, so loyal and true; One in a million - that was you. Just in your judgment, always right; Loved by everyone you knew, A wonderful mother - that was you.

Sadly missed by Family

What is Threshold Income?

by KEVIN OSTROWSKI
(330) 225-1474
KSKJ Regional Manager

All income is included as threshold income except for one. Deferred Annuities are the only interest producing assets that allows interest to grow without being included as Threshold Income.

Those interest producing assets which are taxed are: pensions, income from mortgages, US Treasuries,

Certificates of Deposit, Money Market Accounts, Passbook Savings, Credit Union Savings, Dividends - stocks, dividends - mutual funds, capital gains, municipal bonds, annuity - withdrawals.

Annuities have tax advantages. The income produced inside an annuity will not count toward the Social Security threshold limit. By replacing taxable interest with tax deferred interest could help reduce or eliminate the tax on Social Security.

Stroke Facts at a Glance

Anywhere from 600,000 to 730,000 people a year suffer a stroke in the United States. About three-fourths are over age 65.

Stroke is the country's leading cause of long-term disability and third-leading cause of death. Nearly 30 percent of stroke sufferers die within a year.

Stroke risk factors include high blood pressure, cigarette smoking, diabetes, alcohol abuse and inactivity.

Stroke Symptoms

1. - Sudden numbness or weakness of face, arm or leg, especially on one side of the body.
2. - Sudden confusion, trouble speaking or understanding.
3. - Sudden trouble seeing in one or both eyes.
4. - Sudden trouble walking, dizziness, loss of balance or coordination.

Heritage Music Festival

On July 30, legendary label Cleveland International Records & Agora Promotions will present the Heritage Music Festival at the Cuyahoga County Fairgrounds in Berea to salute and pay tribute to the unique and diverse ethnicity found in Cleveland as well as in the entire state of Ohio.

This all-star show will bring together nationally known acts including Little Joe, Rocky & La Familia, Eddie Blazonczyk and the Versatones, The Gaylords, Chas & Dave, Diedra Riley, Hank Haller, Wojtila-Rodick and the Polka Heroes, the Continental Strings, Zivili, and many more.

Said Cleveland International president Steve Popovich, "This is our way of celebrating the city's rich heritage and multi-genre music history. Cities like Milwaukee, Chicago and New Orleans have wonder-

ful festivals, and we believe Cleveland's substantial music legacy should be celebrated as well. We've got over 2.5 million people in the Greater Cleveland, Akron, Canton and Youngstown area representing various ethnic backgrounds - and we're presenting music that recognizes that immigrant culture."

The festival doors open at 11 a.m. and music starts at noon, continuously playing on the huge double stage until 9 p.m. Food will be available from four ethnic restaurants (Mexican) Fado (Irish), Dino's (Italian), and Sokolowski's (European).

Advance tickets are \$19.50. Children under 16 free with an adult. Available at all Ticket Master locations or for charge orders call Cleveland (216) 241-5555. Agora box office (216) 881-2221.

Dr. Janez Bogataj, curator of the "Treasures of Slovenia," gives a preview of the exhibition to Ambassador Davorin Kracun and Andreja Kracun, Hon. Consul General Mark Ryavec, and museum Director Joan De Bruin.

Slovenian Exhibition debuts in Los Angeles

The international exhibition, "Treasures of Slovenia: Traditional and Contemporary Craft and Design," opened to enthusiastic reviews at the Los Angeles Craft and Folk Art Museum on Saturday, July 8.

Slovenia's Ambassador to the U.S., Dr. Davorin Kracun, and Mrs. Andreja Kracun were joined by Los Angeles County Supervisor Mike Antonovich in commemorating the premiere of the exhibition at a reception hosted by Slovenia's Honorary Consul General, Mark Ryavec. About 200 members of the Slovenian-American community, along with diplomats, representatives of the press and city and museum officials, attended the opening party.

"Over the last millenium and a half, the Slovenian people have woven their own cultural threads into the cultural influences surrounding them, creating a unique synthesis in their craft art which is presented in this exhibit," Ambassador Kracun remarked in introducing the exhibition.

"Treasures of Slovenia" features the work of 100 Slovenian artists who produce hand-made objects using centuries old techniques. Presenting more than 400 objects, the exhibition is organized by source materials, including straws and fibers, clay, beeswax, metals, glass, leather, paper and numerous other natural materials. Traditional objects are seen alongside sophisticated modern de-

sign, and range from useful and decorative domestic pieces to jewelry, clothing, musical instruments and the purely ornamental.

The exhibit was curated by Dr. Janez Bogataj, professor of art history, ethnology and cultural anthropology at the Faculty of Arts at the University of Ljubljana, Slovenia. It is presented in Los Angeles under the direction of Mr. Rok Kvaternik of Publishing House Rokus Ltd. with the assistance of Honorary Consul General Mark Ryavec.

The presentation of the exhibition in Los Angeles was supported by the government of the Republic of Slovenia, including the Ministries of Culture and Foreign Affairs, the Honorary Consul General of Slovenia for California, the Office for Slovenes Abroad, the Government Media Office, and the Slovenian Tourist Board. The sponsors of the exhibit are Publishing House Rokus Ltd., and the Craft and Folk Art Museum of the City of Los Angeles Cultural Affairs Department and the Museum's board of Trustees.

The Craft & Folk Art Museum is located at 5814 Wilshire Boulevard. The museum is open to the public Wednesday through Sunday, 11 a.m. to 5 p.m. Museum admission is \$3.50 general; \$2.50 senior citizens and students with I.D.; and free to children under 12.

The exhibit will be shown through September 3.

Pepsi pulls anti-polka commercials

Cecilia V. Dolgan is President of the National Cleveland-Style Polka Hall of Fame. Here is Pepsi Cola's response to her letter to Pepsi Cola complaining about their commercial poking fun at polka music:

Dear Ms. Dolgan:

Thank you for taking the time to contact Gary Rodkin at Pepsi-Cola Company. He asked that I personally respond to your letter. Please be assured that hearing from people like yourself is important to us, and we appreciate your input.

With that in mind, I wanted to address your concerns about a recent commercial promoting our "Choose Your Music" program. While we've historically tried to inject a sense of humor into our advertising, it's never been our intention to slight any of our consumers or any ethnic group. So we sincerely regret that you were offended by this particular ad, which you'll be pleased to know is no longer running.

Pepsi stands for youthful fun and refreshment. Anything detracting from that image needs to be addressed - and your views have been shared with our most senior executives and our ad agency to ensure this doesn't happen again.

Once more, thank you very much for bringing our concerns to our attention. We value your comments and the constructive spirit in which they were offered. Sincerely, Christine Jones, Group Manager, Consumer Relations.

Specialists in
Corrective Hair Coloring

tinà & brenda's
HAIR SALON

5216 Wilson Mills Road
Richmond Hts., Ohio 44143

461-7989 / 461-0623

Stephen Majercik named COO

Horizon Personnel Resources (HP Resources Inc.) Wickliffe, Ohio, announced that **Stephen Majercik, Ph.D.**, has joined the organization as vice president and chief operating officer. Majercik comes to Horizon following his success as vice president of operations for EMCON CMA Inc., a Washington, D.C. based national consulting firm specializing in high technology and health care recruiting. Majercik brings more than 20 years of management, systems, and organization behavior experience to Horizon.

Majercik received his doctorate in education with concentration in organizational behavior from Walden University, St. Paul, Minn. He has taught management and organizational systems at the graduate level, is noted lecturer on work force dynamics, and is a Fellow of the Weatherhead School of Management, Case Western Reserve University.

Majercik's family are lifetime residents of Bedford, Ohio. He graduated from St. Peter Chanel High School in 1966.

"Horizon was named Top Employment Recruiter of the

Year by Consumer Business Review for the past four consecutive years. We brought Dr. Majercik to the organization to help us move to the next level," said Daniel Scott, president and CEO of Horizon Personnel Resources. "Horizon has more than doubled its business in the last 12 months and is looking at consistent growth. Dr. Majercik is on board to help us manage that growth."

For information contact Horizon Personnel Resources at (440) 585-0031, or on line at info@hprjobs.com.

Dr. Zenon A. Klos
E. 185th Area
531-7700
-- Emergencies --
Dental Insurance Accepted
Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY
848 E. 185 St.
(between Shore Carpet & Fun Services)

– Vesti iz Slovenije –

Koalicija Slovenija razbita – Premier Andrej Bajuk in zunanji minister Lojze Peterle odstopita kot podpredsednika SLS+SKD – Poslanci sprejeli ustavno spremembo, ki le malce popravlja volilni sistem v smer večinskega

To so le nekaj možnih naslovov za poročanje o političnih dogajanjih zadnji teden. Sledeče berejo danes zjutraj bralci *Dela* (poročevalka Mateja Babič, tekst je povzet po *Delo fax-u*):

Andrej Bajuk: Koalicija je razpadla

“Predsednik vlade Andrej Bajuk je odstopil s položaja podpredsednika SLS+SKD Slovenske ljudske stranke in hkrati iz nje izstopil. To je sam sporočil na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri je med drugim napovedal tudi ustanovitev nove stranke. Ker je prvi pobudnik za ustanovitev stranke, upa, da jo bo tudi vodil.

Predsednik vlade je zagotovil, da bo vlada spoštovala odločitev večine poslancev državnega zbora o spremembi ustave. Vendar obžaluje, da parlament ni upošteval in obravnaval predloga vlade, ki je na pobudo in s popolnim soglasjem vodstva koalicije Slovenija želela zapletene razmere rešiti skupaj z državljani na zakonodajnem referendumu.

V času, ko je vlada soglasno izoblikovala to rešitev, si je del vodstva SLS SKD nenadoma premislil (*tu je mišljen predvsem strankin predsednik Franc Zagožen, op. ur. AD*), je dejal Bajuk. Namesto vladnega predloga, ki so ga na seji vlade podprli tudi ministri iz vrst SLS SKD, se je poslanska skupina SLS SKD odločila, da podpre spremembo ustave. S takim dejanjem se je del vodstva SLS SKD odpovedal koalicijski pogodbi in povzročil razpad koalicije Slovenija. In zato se je Bajuk odločil, da zapusti SLS SKD. Dejstvo je namreč, da je v času mojega mandata v državnem zboru nastala nova koalicija, ki je del slovenskih volivcev ne bo sprejel in tudi ne razumel. Poleg tega pa je del vodstva SLS SKD s

svojim ravnanjem izigral lastno vlado in mene osebno kot njenega predsednika.”

Bajuk pravi, da se je v teh dneh nanj obrnilo veliko ljudi, tudi članov SLS SKD, češ naj se navsezadnje kaj naredi, da se zdajšnje stanje ne bo nadaljevalo. “Zato sem se odločil, da povabim vse tiste, ki mislijo in čutijo podobno kot jaz, k novi politični pobudi.”

Kot predsednik vlade si bo še naprej prizadeval, da bo vlada do konca mandata normalno delovala. Osnovna usmeritev vlade ostaja pospešitev približevanja Slovenije Evropski uniji. Glede na to, da so se parlamentarne stranke dogovorile, da pri sprejemanju evropske zakonodaje bodo sodelovale, pričakuje, da bo delo vlade na tem področju potekalo nemoteno. V prihodnjih mesecih se bo vlada osredotočila tudi na ukrepe, povezane z gospodarsko in socialno politiko, in na oblikovanje proračuna za prihodnje leto.

Predsednik SLS SKD Franc Zagožen pa je na včerajšnji tiskovni konferenci med drugim poudaril, da bo – zaradi napovedanega izstopa Peterleta in Bajuka in zato spremenjenega razmerja v vladi – nujen dogovor o tem, kako naj vlada ta mandat izpelje do konca.”

Kdaj bodo parlamentarne volitve?

Po razbitju desnosedinske koalicije SLS SKD in SDS ter napovedi še ene stranke na desnem polu, je vprašanje odprto, kdaj bodo letošnje volitve. Razpiše jih po ustavi predsednik republike. *Delo* danes takole uvršča gledanje na to: predsednik DZ Janez Podobnik, predsednik vlade dr. Andrej Bajuk ter stranke SLS SKD, SDS in SNS so za čim kasnejši razpis jesenskih volitev, LDS in ZLSD pa se zavzemata za čimprejšnji razpis. Včeraj se je bil namreč s Podobnikom, Bajukom in predsedniki strank posvetoval Milan Kučan. *Delo* meni, da se bo Kučan odločil za volitve, ki bodo v prvi polovici oktobra.

Gotovo ni novi predsednik slovenske vlade dr. Andrej Bajuk (na levi) pričakoval najnovejšega razpleta dogodkov. Ne samo, kot berete zgoraj, da je že zapustil svojo stranko SLS+SKD Slovensko ljudsko stranko, marveč napoveduje ustanovitev nove stranke. Bil je podpredsednik SLS+SKD, prav tako to stranko zapušča zunanji minister Lojze Peterle, ki je tudi bil strankin podpredsednik. Foto je iz *Dela* preteklo soboto, posnetek je bil napravljen na zasedanju parlamenta pretekli petek.

Iz Clevelanda in okolice

Piknik s kosilom—

Pristavski upokojenci vabijo to nedeljo na svoj letni piknik na Pristavi. Pričetek bo ob 12.30 s sv. mašo, sledilo bo okusno kosilo. Prebitek piknika bo darovan za potrebe SP. Vsi prisrčno vabljeni! Več v dopisu na str. 10.

Krofi in rezanci—

Oltarno društvo župnije Sv. Vida bo imelo prodajo krofov in rezancev v soboto, 5. avgusta, v društveni sobi šolskega avditorija, ob običajnem času. Pridite!

Primorci vabijo—

Primorski klub vabi na svoj piknik-veselico, ki bo v nedeljo, 6. avgusta, na Slovenski pristavi. Kosilo se bo serviralo od 1. do 3. popoldne, po kosilu bodo na razpolago čevapčiči in sendviči. Za zabavo bo igral Tone Klepec ansambel. Vabljeni vsi!

Piknik krasno uspel—

Preteklo soboto je bil letni piknik neburških društev ADZ na zvezinem letovišču v Leroyju. Odziv je bil zelo dober, prav tako je bila udeležba na tkim. polka maši precejšnja.

Novi grobovi

Stella M. Vokac

Umrla je 83 let stara Stella M. Vokac, hčerka že pok. Jennie in Victorja, sestra Julije, Victorja, Sylvestra in Clarencea, teta in prateta. Pogreb bo danes v oskrbi Zak. zavoda na 6016 St. Clair Ave. dop. ob 9h, v cerkev sv. Vida ob 9.30 in od tam na pokopališče Kalvarije.

Edward J. Milner st.

Umrli je 86 let stari Edward J. Milner st., vdovec po Mary, roj. Trepal, oče Edwarda ml., brat Josepha ter Jamesa ter že pok. Mary Videmsek in Rose McHugh. Pogreb bo v oskrbi Želetovega zavoda danes zj. ob 8.45, v cerkev sv. Kristine ob 9.30, od tam na Vernih duš pokopališče.

Mary Scinkovec

Umrli je Mary Scinkovec, rojena Erjavec, vdova po Andrewju, mati Mary J.

(dalje na str. 14)

Izvirna povest—

Z današnjo številko začnemo na str. 13 z objavo izvirne povesti oz. novele “Odhodi”, ki je delo ge. Mare Cerar Hull. Avtorici se lepo zahvalimo za njen prispevek in smo prepričani, da ga bodo z užitkom brali mnogi naročniki AD. Ga. Hull je med drugim tudi urednica slovenskega dela glasila KSKJ.

Začeli bodo z gradnjo—

Buletin župnije Sv. Vida poroča, da so iz škofije odobrili načrte za gradnjo “St. Vitus Village” in bodo tako z gradnjo kmalu pričeli.

Težave glede zemljišča—

Včeraj so predstavniki Slovenskega doma za ostarele imeli tiskovno konferenco, na kateri so rekli, da so pripravljene vztrajati do kraja pri nasprotovanju načrta ustanove Lake Metroparks, da preko tkim. “eminent domain” s silo odkupi zemljišča, ki ga je pred dvema letoma SHA kupil v Concordu z namenom, da tam zgradi nov, obsežen kompleks, na katerem naj bi živelo do 578 starejših ljudi. O zadevi poroča tudi današnji *Plain Dealer*.

Pozdrav iz Argentine—

Naša naročnica ga. Anica Tašner pošilja lepe pozdrave iz Argentine, kjer je na obisku pri sorodnikih. Piše, da se ima zelo lepo in da je vse v najlepšem redu. Njen pozdrav velja še predvsem bivšim “Špitalčanom”. Dopisnica je bila poslana že 5. julija in je dospela šele ta teden.

Poslušali jih boste zopet—

Slovenska pristava vabi v nedeljo, 13. avg., na svoje prostore. Šlo bo za prvo srečanje bivših ansamblov. O sodelujočih ansamblih berete na str. 10. Prvi ansambel bo začel igrati ob 3h pop. Na edinstveni dogodek vsi najlepše vabljeni, posebno seveda tisti, ki imate omenjene ansamble v lepem spominu.

Spominski dar—

Ga. Tonika Rozman, Cleveland, OH, je poklonila \$10 v podporo našemu listu, v spomin na moža Vinkota. Najlepša hvala.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692
Telephone: 216/431-0628 – Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec – Publisher, English Editor
Dr. Rudolph M. Susel – Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:

Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Kosir

NAROČNINA:

Združene države Amerike in Kanada:

\$30 letno za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)
Dezele izven ZDA in Kanade: \$40 letno (v ZD valuti)
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent currency
Slovenia: \$160 per year (air)

AMERICAN HOME (ISSN 0164-680X) is published weekly for \$30 per year by American Home Pub. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 28

Thursday, July 27, 2000

Obisk mariborskega škofa Franca Krambergerja v Ameriki

CLEVELAND, O. - Kakor smo že na kratko poročali, se bo mariborski škof dr. Franc Kramberger odzval vabilu pevskega zbora Korotan in Slomškovega krožka v Clevelandu, da bo prišel v Ameriko.

V Lemont bo prišel 25. avgusta. V nedeljo, 27. avgusta, ko v Lemontu praznujejo Baragovo nedeljo in imajo popoldne tkim. "medeni" piknik, se bo škof srečal s Slovenci iz širše okolice Lemonta. Nato bo obiskal Baragovo deželo in grob škofa Barage v Marquetteu.

V četrtek, 31. avgusta, bo prišel v Cleveland. Tu v Clevelandu bo ostal do torka, 5. septembra. Slovensko sv. mašo bo imel škof v cerkvi Sv. Vida v nedeljo, 3. septembra, ob 2. uri popoldne. Sledil bo sprejem v avditoriju.

Pripravljalni odbor za škofov obisk, v katerem sodelujeta č.g. župnika Janez Kumše in Jože Božnar, člani Korotana, člani Slomškovega krožka in drugih organizacij, bo v prihodnjih tednih točno poročal o programu škofovega obiska. Glavni namen tega obiska je, da se škof Kramberger osebno zahvali ameriškim Slovincem za vso pomoč pri delu za beatifikacijo škofa Antona M. Slomška.

Za pripravljalni odbor:
F. U.

Več o mariborskem škofu dr. Francu Krambergerju

Mariborski škof dr. Franc Kramberger je bil rojen 7. oktobra 1936 v župniji Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Srednjo šolo je obiskoval v Mariboru na Prvi državni gimnaziji in maturiral leta 1954. Nato je študiral bogoslovje na Teološki fakulteti v Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1960 v Mariboru. Posvetil ga je njegov prednik – mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik.

V letih od 1961 do 1965 je bil kaplan pri Sv. Rešnjem telesu v Mariboru, nato do leta 1972 prefekt v dijaškem semenišču v Mariboru.

Od 15. julija 1972 do 18. novembra 1980 je bil ravnatelj istega zavoda; od leta 1976 pa še ekonom.

Za doktorja teologije je bil promoviran na Teološki fakulteti v Ljubljani 29. januarja 1973, z disertacijo: Osrednje teološke resnice v Slomškovem oznanjevanju, Ljubljana 1971.

Od novembra 1973 je bil tudi vicepostulator v procesu za beatifikacijo škofa Slomška, od januarja 1975 pa član sveta za semenišča pri jugoslovanski škofovski konferenci.

Za mariborskega-lavantinskega škofa je bil imenovan 10. novembra 1980.

Piknik Pristavskih upokojencev

CLEVELAND, O. - Klub upokojencev Slovenske pristave vabi na piknik to nedeljo, 30. julija, vse svoje članice in člane, njihove družine, prijatelje in znance. Ob 12.30 popoldne bo č.g. Franci Urbanija daroval sv. mašo na Pristavi za vse naše bolnike, pokojne člane Kluba, in za nas in našo mladino. Po maši bo na razpolago okusno kosilo. Naše pridne članice so naprošene, da bi prinesle dobrega domačega peciva.

Ves dobiček piknika bomo darovali Slovenski pristavi. Na pikniku bomo izžrebali lep dobiček. Ga. Marija Brodnik nam je darovala lepo, veliko punčko v slovensko narodno nošo napravljeno. Ge. Mariji naša najlepša hvala!

Klub še posebno vabi vse tiste, ki so pred petdesetimi leti prišli v novo domovino Ameriko. Saj se tako malokdaj vidimo. Pridite in se povestite s starimi prijatelji. Povabite vaše družine, posebno vnuke in vnukinje, saj je na Pristavi tako lepo. Na račun boste prišli tarokisti, balincarji in tudi zavrteli se boste lahko, ker nam je naš član Matija Grdadolnik obljubil, da nam bo zaigral več veselih in poskočnih. Ob peti uri popoldne bomo počastili Marijo Pomagaj na Orlovem vrhu s petimi litanijami. Po tej kratki pobožnosti bomo izžrebali punčko v narodni noši.

Kmalu bo tukaj hladna jesen. Tudi mi smo takorekoč že v jeseni življenja. Bogu bodimo hvaležni za vsak dan in da bi jih še dosti doživeli v zdravju in veselju. Na veselo svidenje to nedeljo na Slovenski pristavi! Za odbor: U.F.

V pesmi so spomini

CLEVELAND, O. - Kaj je lepšega kakor slovenska pesem, ki se oglasi v veseli družbi?! Slovenci smo pač ljudje, ki že od nekdaj radi zapojemo in poslušamo dobro glasbo. To je jasno pri velikem številu pevskih zborov vseh vrst, od duetov do kar petdeset-, šestdeset-članskih zborov.

Če pogledamo samo, koliko različnih ansamblov in glasbenih skupin imamo v naših naselbinah, vidimo, da je pesem velika priča ljubezni do glasbe, ki jo nosimo v srcu. Glasba nas spremlja skozi vse življenje. Ste bili že kdaj na kaki prireditvi ali družbenem večeru, in niste slišali glasbe ali petja? Pojemo ob krstih, birmah, graduacijah, porokah in sploh povsod, kjer se zberemo. Saj pravijo, če sta dva Slovence je duet, če so pa trije, je že zbor.

Pri prirejanju Slovenskih ur preko radia WCPN sem ugotovil, da ljudje še posebno radi slišijo znane melodije. Prav od tod se je rodila misel: kaj če bi ljudje imeli priliko slišati zvoke iz preteklosti, zvoke, ki so pred leti zveneli na ohceti, na prireditvah, in na Slovenski pristavi?

Škofijo je prevzel v kano-nično posest 14. novembra 1980. Posvečen v škofa in umeščen pa je bil na 4. adventno nedeljo, 21. decembra 1980.

Škofovo geslo je: ZGO-DI SE TVOJA VOLJA

O tej zamisli smo se pogovarjali neki večer po končanem pikniku na SP, ko so fantje in dekleta peli ob harmoniki še pozno v noč. Beseda je padla in že smo bili v teku, da zberemo vse bivše, stare ansamble, ki so nas včasih zabavali z odrov katerega koli Slovenskega doma ali kjerkoli sploh. Vprašali smo vodje vseh skupin, katerih repertoar je bil v glavnem po stilu Slavka Avsenika, največjega slovenskega glasbenika.

Privolili so vsi: Dušan Maršič in Veseli Slovenci; Matija Grdadolnik s svojim Sonetom; ansambel, katerega se le redki še spomni, saj ga že ni skoraj 30 let, Vandrovci, ki je zrastle še iz dolgoletne skupine, kateri je dirigiral g. Rudi Knez, tj. Mladi harmonikarji; in še Alpski sekstet. Vsi člani teh ansamblov pridejo v nedeljo, 13. avgusta, in se po dolgih letih spet predstavijo s svojimi instrumenti v zasedbah, v katerih so nekoč nastopali.

Če si res želite vrniti v sanjske dni, v lepe spomine, v mlada leta – vse to vam najlažje in najlepše stori glasba. Saj se skoraj vsak človek, ki sliši priljubljeno pesem, se vrne v čase, ko jo je slišal prvokrat. Pesem pričara to, kar mi sami težko izpovemo.

V nedeljo, 13. avgusta, vas čakajo spomini na Slovenski pristavi. Lahko se bo vsak zavrtel v svoje najlepše čase, ko je še vsoval in sanjal o dekletu, kako

in na kakšen način jo privije k sebi. Na plesu je to mogoče, čeprav je tu in tam mamica gledala bolj po strani.

Vabi vas Slovenska pristava in njen odbor, saj je ves izkupiček namenjen pristavskim potrebam; vabijo vas ansamblji Veseli Slovenci, Sonet, ansambel Vandrovci, in Alpski sekstet. V nedeljo, 13. avgusta, ob 3h popoldne, vas kličejo spominiti!
Tone Ovsenik

V Sloveniji skoraj 7.600 maturantov

Maturantke in maturanti, ki so v spomladanskem roku uspešno opravili letošnjo maturo na 133 šolah v Sloveniji, so 14. julija poleg obvestil o uspehu dobili tudi spričevala.

Maturo so opravljali iz 36 predmetov. Najvišji možni uspeh, to je 34 točk, je doseglo 184 dijakov, spričevala s pohvalo pa je prejelo tudi 184 kandidatov, ki so dosegli od 30 do 34 točk. Med temi je 212 deklet in 63 fantov.

Nasploh pa so kandidati, ki so uspešno opravili spomladansko maturo, v povprečju zbrali 18,65 točke. Najboljšo povprečno oceno so dosegli pri angleškem in nemškem jeziku, sledila pa sta slovenski jezik in književnost ter matematika.

Po podatkih republiške maturitetne komisije je maturo opravljalo 8.744 kandidatov – med njimi je bilo 5.258 deklet in 3.486 fantov – izpite pa je uspešno zaključilo 7.585 kandidatov. Kandidati z eno ali dvema negativnima ocenama bodo popravne izpite lahko opravljali v jesenskem roku mature. Tisti s tremi ali več negativnimi ocenami, pa bodo maturo morali ponovno opravljati v celoti.

Dijaki, ki so opravili maturo, bodo lahko brezskrbno preživeli nekaj časa na počitnicah. Po večini so se odločili za nadaljevanje študija na univerzah v Ljubljani in Mariboru ali pa na drugih visokošolskih zavodih. Na univerzah in v visokošolskih zavodih v Sloveniji so za študijsko leto 2000-2001 razpisali 14.371 mest za redni in 7.638 mest za izredni študij. M.

Novi glas, Trst/Gorica
20. julija 2000

Prijatelj's Pharmacy
St. Clair & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO - AID FOR THE
AGED PRESCRIPTIONS

SREČANJE V MOJI DEŽELI – Dr. Jože M. Bernik

JOŽE PREŠEREN, dolgoletni urednik Rodne grude, o svojem delu

“Skupaj delati za Slovenijo in jo uveljaviti v svetu”

“Povezovanje Slovencev po svetu, v zamejstvu in doma in s tem ohranitev slovenstva po svetu je ena prvih nalog Slovenskega svetovnega kongresa (SSK), ki je bil ustanovljen pred devetimi leti prav na prvi dan vojne za osamosvojitve Slovenije leta 1991. To nalogo uresničujemo na eni strani zasedanji našega kongresa po raznih delih sveta, na drugi strani s prireditvami, ki naj bi in tudi dejansko povezujejo ljudi slovenskega porekla širom sveta. Bilanca delovanja SSK je vsekakor pozitivna, čeprav nas čaka še ogromno dela, da bi uresničili vse naše cilje, ki smo si jih zastavili ob ustanovitvi našega kongresa.”

S temi besedami je predsednik SSK dr. Jože M. Bernik, upokojeni odvetnik iz Chicaga (ZDA), zaokrožil medtem devetletno delovanje Slovenskega svetovnega kongresa, ki mu je sam predsedoval dve mandatni dobi (od leta 1995). Obseg dejavnosti SSK se je iz leta v leto širil, dvignila pa se je tudi kakovost dela, je v pogovoru z nami in s pogledom v preteklo obdobje dejal dr. Bernik.

Tako je SSK samo v zadnjih dveh letih organiziral več velikih srečanj Slovencev po svetu: srečanje slovenskih zdravnikov in srečanje slovenskih gospodarstvenikov. Uspelo je dvigniti tudi kakovost glasila SSK, ki izhaja četrletno, okrepili pa so se tudi stike z zamejskimi Slovenci z obiski v Italiji, Avstriji in v Porabju.

Kot posebej pomembno vprašanje, ki ga skuša uresničiti SSK, je dr. Bernik izpostavil sprejem zakona o Slovincih brez slovenskega državljanstva po svetu v slovenskem državnem zboru, v skladu s petim členom slovenske ustave. Osnutek zakona da je ta čas v državnem zboru, pri čemer so potrebne še nekatere izboljšave, je dejal Bernik.

V sodelovanju z Urdom za Slovence v zamejstvu in po svetu, namerava SSK končno uresničiti projekt, s katerim bi ustvarili popoln pregled oziroma popolno sliko o slovenski diaspori, torej kje povsod po svetu živijo, kaj potrebujejo.

Omenjeni projekt naj bi bil v pomoč pri zagotavljanju različnih oblik konkretne pomoči Slovincem po svetu, da bi lahko ohranili svoje korenine in slovenstvo po svetu. Slovenska diaspora je namreč zelo pestra. Slovenci živijo v različnih državah in pod različnimi pogoji, in programe pomoči in sodelovanja je seveda

potrebno prilagoditi specifičnim okoliščinam.

Slovenski svetovni kongres nadalje načrtuje tudi ustvarjanje pregleda zakonodaje v evropskih državah glede na njihovo skrb za izseljence. Projekt doslej ni bil uresničen. “Predvideno je bilo, da se uresničuje v sodelovanju z urdom za Slovence v zamejstvu in po svetu pri MZZ. Žal se tam stvari še niso premaknile,” je obžaloval Bernik.

Največji projekt Slovenskega svetovnega kongresa za prihodnost je za dr. J. Bernika “globalni zakon za Slovence po svetu. Tak zakon je mogoče pripraviti seveda samo v sodelovanju z vsemi pristojnimi državnimi uradi,” je menil predsednik SSK in dodal, da je zadeva v zadnji mandatni dobi sicer napredovala, nikakor še ni stopila v odločilno fazo.

Letos v jeseni vodstvo SSK načrtuje srečanje slovenskih znanstvenikov po svetu, v zamejstvu in doma (jih) je veliko, ni pa medsebojne povezave oziroma maloštevilen narod bi z boljšim povezovanjem in izrabi sionergij lahko bolj uveljavil v sodobni, vse bolj globalizirani civilni družbi.

Zato bi bilo škoda, če Slovenci ne bi izkoristili naše nedvomno obstoječe zmogljivosti na skoraj vseh področjih, od znanstvenikov, strokovnjakov za računalnike, do gospodarstvenike, je v pogovoru poudaril dr. Bernik.

Nenazadnje je in mora biti cilj, skupaj delati za Slovenijo in jo uveljaviti v svetu. To ne glede na med Slovenci doma in po svetu še vedno obstoječe “ostanke preteklosti”. SSK kot je dodal, prav zaradi tega ni strankarska organizacija, čeprav je politična v tem smislu, če razumemo politiko za delo za dobro nas vseh, je menil dr. Bernik in zaključil, da se ima Slo-

Mnogim je bila pot v svet njihova življenjska univerza

Med potovanji po svetu in naključnimi ali načrtovanimi srečevanji s slovenskimi izseljenci – in praktično ga ni koticčka, kjer ne bi naleteli na koga od njih – seveda ne more biti drugače, kot tako, da se pogovor vedno znova vrača na tega ali onega sošolca, sošolko, znanca, prijatelja.

Med tistimi ljudmi, ki so imeli to srečo, da so se tako po svetu kot pri nas dolga leta, pravzaprav vse življenje srečevali s slovenskimi izseljenci, predvsem pa o njih in za njih pisali in si dopisovali, je brez dvoma novinar in dolgoletni urednik Jože Prešeren. Prav na tokratnem Srečanju v Bogenšperku je zadnjič “uradno” v tej vlogi.

Seveda pa – glede na to, da večini kolegov novinarstvo in urednikovanje ni zgolj poklic, še manj služba, temveč način življenja, najbrž to ne pomeni tudi slovo od računalnika... Je pa ta čas zagotovo prava priložnost za vsaj kratek pogled s kolegom – zato naj bo dovoljeno v našem poklicu pravilo in najbolj “tikanje” – v minula desetletja...

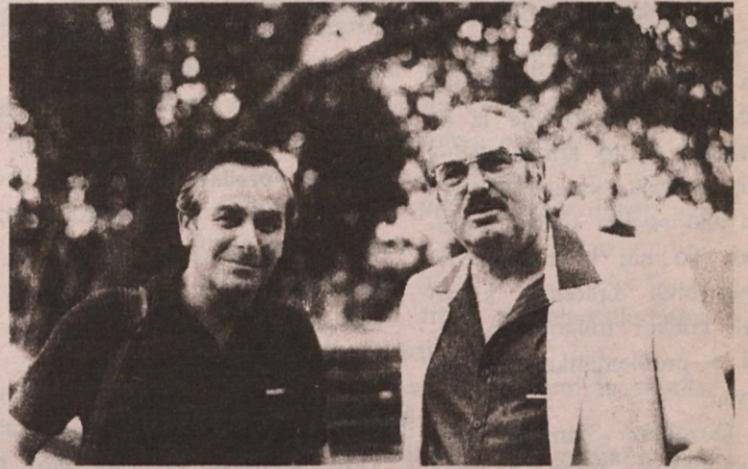
Koliko časa si delal kot novinar oziroma uredni pri Rodni grudi?

K Rodni grudi sem prišel za novinarja-urednika leta 1965, po diplomu iz slavistike in odsluženi vojaščini. Pred tem sem si nekaj novinarskih izkušenj nabiral pri takratni študentski Tribuni.

Sprva sem delal kot novinar in spoznaval društva in organizacije slovenskih izseljencev, pomagal pri oblikovanju sodobnejšega vsebinskega koncepta revije, pred tem je bila namreč revija precej domačijsko usmerjena, leta 1970 pa sem bil imenovan za odgovornega urednika; glavni urednik je bil vedno kak funkcio-

venski svetovni kongres za samostojno civilno telo, ki ima svojo funkcijo v državi in v narodu, kajti brez civilne družbe tudi ne more biti prave družbe.

Ivan Lukan
Priloga “Slovenija v Srcu”
DELO, 1. julija 2000

JOŽE PREŠEREN (levo) v družbi z lani prezgodaj preminulim avstralskim slovenskim pisateljem PERŠIČEM.

nar, predsednik (Slovenske izseljenske) Matice ali pa zunanji. Šele leta 1980 sem bil imenovan za glavnega in odgovornega urednika, kar sem bil do pred kratkim.

Katero je bilo tvoje prvo dajše potovanje k izseljencem v prekomorskih državah?

To je bilo leta 1972, ko so mi dodelili neko brezplačno letalsko karto, ki nam jo je dal Swissair za otvoritveni let Ženeva-New York. To je bilo sploh moje prvo potovanje z letalom.

Rekli so mi, naj grem malo na obisk k ameriškim Slovincem za dva tedna, da bom spoznal njihove organizacije.

Obiskal sem Cleveland, Pittsburgh in Chicago in priznati moram, da je bilo enkratno. Povsod so me zelo lepo sprejeli in me gostili kot kakšnega gospoda.

Vedel pa sem zakaj. Takrat je bil namreč čas množičnih obiskov ameriških Slovencev v stari domovini in skoraj vse skupine smo lepo sprejeli. Matica je takrat organizirala slavnostne sprejeme za večino skupin na letališču Ljubljana, še pred tem smo jih hodili čakati tudi v Zagreb. In ameriški Slovenci znajo ceniti in povrniti gostoljubje.

Kaj ti je poleg tega ostalo v najlepšem spominu?

Veliko je bilo nepozabnih srečanj, morda pa je bilo zame še najbolj nepozabno srečanje z neko mlado ameriško Slovenko prav na tem mojem prvem srečanju z Ameriko.

Ko sem v New Yorku presedel na letalo za Cleveland, sem dobil sedež poleg simpatičnega dekleta

in v tisti uri poleta sva seveda spregovorila tudi kako besedo. Povedala mi je, da je bila na obisku pri stari mami na Češkem, njen oče pa da je v Ameriki rojeni – Slovenec.

Dekle se je pisala Kos ... No, lepa reč, sem si mislil, prva Američanka, ki jo srečam, pa Slovenka! Ko smo pristali v Clevelandu, me je seveda najprej predstavila svojim staršem, ki so jo čakali, šele potem sem smel k mojim Slovincem.

Vsekakor pa si si oglel tudi številne druge države na svetu, kjer živijo Slovenci ...

Res je, priznam, da je bila to ena od prednosti izseljenskega novinarja. Nekajkrat sem bil v Ameriki, čeprav na primer zahodne obale nisem videl. Bil sem v Južni Ameriki, Argentini, Urugvaju in Braziliji, pa trikrat v Avstraliji, da ne naštevam evropskih držav. Vsa potovanja so bila k našim ljudem in resnično imam na vsa srečanja izjemno lepe spomine. Službeni stiki so pogosto prerasli v prava prijateljstva.

Tri desetletja in pol si bil torej “v službi” na Slovenski izseljenski matici. Kaj lahko danes praviš na očitke, da je bila to le “podaljšana roka režima”, “izpostava Udbe”, ki vohuni za izseljenci in podobno? Kako torej zdaj razmišljaš, pripoveduješ o tem, kar nekateri pripisujejo SIM?

Vesel sem tega tvojega vprašanja, saj na nas uslužbenca pogosto pade senca nekega obdobja, na katerega pa nismo imeli nobenega vpliva. Funkcionarjev matice, ki so morda bili povezani z Udbo, že zdavnaj ni več, ostalo nas je le

(dalje na str. 12)

Intervju z Jožetom Prešernom...

(nadaljevanje s str. 11)

nekaj dolgoletnih uslužbenec, ki smo bili po krivem obdolženi nečesa, česar niti vedeli nismo.

Sam gledam na to tako: izseljenska matica je bila edina v Sloveniji pooblaščenca za sodelovanje iz izseljenci in to kot nevladna organizacija, katere vodstvo je bilo seveda skrbno izbrano. To naj bi bili predvsem bivši diplomati, ki so bili kolikor toliko seznanjeni s problematiko izseljenstva.

Dovoljeno nam je bilo sodelovanje samo s tako imenovano lojalno emigracijo, okvire delovanja je predpisovala takratna SZDL. To je bil neke vrste zakon. Vse je bilo v redu, kadar je neki bivši politični emigrant prestopil k lojalnim. Strogo pa nam je bilo prepovedano navezovati kakršnekoli stike z društvi in organizacijami politične emigracije. Če si na kakem potovanju po naključju srečal kakega nekdanjega domobranca, tega bolje, da nisi nikomur omenjal, kaj šele, da bi kaj napisal o njem.

Da pa je bila matica izpostava Udbe? Zatrdno lahko rečem, da nikoli, saj Udba ni nikomur zaupala, bala se je sama sebe. Bila pa je seveda skrbno opazovana, kontrolirana, spremljanje dogajanja v organizacijah politične emigracije je bila predvsem naloga Udbe.

Včasih me je kdo vprašal, če smo dobili kak časopis, ki ga izdaja ta ali ona politična organizacija, poslali da so nam ga v informacijo, vendar pa nismo dobili ničesar. Stalno so kontrolirali vso pošto, ki je prihajala na naš naslov, plenili tudi nedolžne časopise, ob koncu tega niti skrivali niso več. Zato pravim, da je bila Matica kvečjemu žrtev, ne pa izpostava Udbe.

Najhuje pa je, da se marsikateri očitek v javnosti pojavlja še danes, navsezadnje pa pade na ljudi, ki so opravljali le svoje stro-

kovno delo. Naravnost smešno se mi zdi, da so recimo očitali novinarju *Rodne grude*, ki je iskal stike z rojaki po svetu, da vohuni za izseljence. Če je med izseljence potoval novinar kateregakoli drugega časopisa ali radia, je bilo vse v redu ...

So se predsedniki Matice vtikali v delo redakcije?

Na splošno sem bil povsem samostojen, zlasti zadnja leta. V prejšnjih letih pa so mi pogosto zamerili kako objavo, ki ni bila na liniji. Očitali so mi celo kake nekrologe, ki sem jih uvrstil v revijo, nekajkrat pa so me obiskali tudi predstavniki Udbe in me spraševali, zakaj sem objavil to ali ono.

Takrat sem se izgovarjal, da nisem vedel, kaj se sme in kaj ne. Najhuje pa je bilo, ko je eden izmed predsednikov Matice zahteval, da neko številko natisnemo na novo ... Na koncu smo se dogovorili, da iztrgamo nekaj listov, kjer je bil objavljen članek, ki po njegovem mnenju ni bil objavljen.

Si bil kdaj v partiji?

Nikoli. Ko sem nastopil službo, mi je takratna predsednica SIM Zima Vrščajeva rekla, da je še bolje tako, saj se Matica z ideologijo ne ukvarja. Pa tudi sicer se mi zdi, da bi z vstopom v partijo izdal lastno mater, ki me je vzgajala v krščanskem duhu.

Kako je nastal publicistični in založniški program Slovenske izseljenske matice?

Če se danes ozrem nazaj, je bila celotna publicistična dejavnost SIM res obsežna. Prva redna publikacija je bil *Slovenski izseljenski koledar*, ki je izhajal od leta 1953 do letos. Potem je prišla mesečna revija *Rodna gruda*, ki si je kmalu pridobila številne zveste bralce po vsem svetu, predvsem med pripadniki tako imenovane prve izseljenske generacije.

Ob tem je SIM že pred mojim prihodom izdala tudi

vrsto knjig, od pesmaric do učbenikov slovenščine v tujih jezikih. Večina idej in prošelj je prihajala od samih izseljencev. Tako je bila ena mojih prvih nalog na SIM tudi ureditev pesniške zbirke nekega rojaka iz Južnoafriške republike. Podobnih nalog je bilo pozneje še veliko.

Pokazala se je tudi potreba po sodobnem učbeniku slovenščine v angleščini in SIM se je lotila težkega projekta *Slovene by Direct Method*, ki ga je pripravil dr. Jože Toporišič. To je bil pomemben nacionalni projekt, ki nas je angažiral najmanj za dve leti, na koncu pa je bil celo komercialno uspešen.

Pozneje, v osemdesetih letih, sem z veseljem sodeloval pri nastajanju dveh Zbornikov avstralskih Slovencev, ki nekaj veljata še danes.

Pomagal sem tudi pri ustanavljanju prve slovenske promocijske revije v angleščini, saj so za tako revijo prosili številni zavedni ameriški Slovenci, ki bi radi kaj več vedeli o Sloveniji, na žalost pa niso več govorili slovensko. Prva številka je izšla leta 1987 ob široki družbeni podpori, na koncu pa je ostala Matica sama. Uspelo nam je narediti revijo, ki je doma skoraj neznan, v Ameriki pa jo bere nekaj tisoč Američanov slovenskega rodu in še kdo.

Publikacije SIM so nedvomno tudi bogat vir informacij o Slovencih po svetu, za zgodovino slovenskega izseljenstva ...

Res je, še posebno to lahko rečem za *Slovenski izseljenski koledar*, ki je objavil pravo bogastvo zgodovinskega memoarskega in leposlovnega gradiva, ki so ga večinoma ustvarili sami dopisniki z vsega sveta.

Ko nam danes očitajo udbovstvo, bi jim lahko rekli, pogledajte si izseljenski koledar. Kaj vse smo mi objavljali že zdavnaj, med avtorji so bili tudi nekateri politični emigranti, in marsikateri očitek smo morali požreti. In še to: biografije mnogih znamenitih izseljencev je takrat za nas pisal nekdanji domobranec, Anton Bajec, sodelavec NUK (tj. *Narodna in univerzitetna knjižnica, ki je kot šef časopisnega oddelka v NUK tudi meni veliko pomagal v 60ih letih, ko sem pripravljaj doktorsko disertacijo, op. ur. AD*).

Koliko avtorjev, dopisnikov iz tujine, je sodelovalo pri nastajanju publikacij SIM?

Težko je reči, koliko jih je bilo. Priznam pa, da brez številnih ljubiteljskih dopisnikov revije ne bi bile take, kot so. Številni dopisi so preprosta, z roko napisana pisma, saj se zavedamo, da je med našimi bralci velika večina preprostih ljudi, delavcev, ki živijo na primer v svetovljanskem Sydneyju, Ljubljane pa niso videli nikoli v življenju. V delu ekonomske emigracije, med katerimi je največ naših bralcev, je le malo izobražencev. Večina si je najpomembnejše življenjske izkušnje pridobila šele po izselitvi. Svet je bil njihova univerza, bi lahko rekli.

Kako ti ljudje ocenjujejo obiskovalce iz Slovenije, ki prihajajo mednje kot člani državnih delegacij?

Pred nekaj leti so bili zelo previdni v teh izjavah, zdaj pa pogosto slišim, da razne delegacije, od političnih do gospodarskih, pridejo, si jih ogledajo, kaj obljubijo, potem pa je vse spet po starem. Tu ne vidijo razlike med prejšnjim in zdajšnjim režimom.

Avstralski Slovenci so se mi pred leti, že po osamosvojitvi, pritožili, ko jim je neki slovenski minister prinesel pozdrave iz njihove bivše domovine, kot je menda rekli. Kaj je zdaj to, so spraševali. Mi imamo samo eno domovino, tisto, kjer smo se rodili. Res je, da smo si ustvarili domove na novi celini, to pa še ne pomeni, da smo pozabili na rojstno deželo.

Kako so izseljenci ocenjevali predsednike in tajnike SIM oziroma predstavnike strokovne službe?

Zelo različno. Izseljenci so vajeni ocenjevati po tistem, kar si dejansko naredil za njih. Zaradi pogostejših stikov lažje navezujejo stike z delavci kot s funkcionarji.

Kaj meniš o samem statusu Slovenske izseljenske matice kot ustanovi civilne družbe in hudih finančnih stiskah, ki jo že dolgo tarejo, kar se je seveda poznalo tudi v uredništvu oziroma založniškem programu?

Tako imenovane ustanove civilne družbe prehajajo čedalje bolj na rob družbenega dogajanja. Če je njih financiranje odvisno zgolj od države, je njihov obstoj iz leta v leto bolj negotov, odvisen tudi od strankar-

skih interesov. SIM je formalno društvo, v resnici pa je vse od začetka nacionalna ustanova za vsestransko povezovanje z izseljenci.

Zdi se mi, da ne bi bilo nič narobe, če bi bila SIM preoblikovana v javni zavod, katerega vodstvo bi imenovala vlada ali državni zbor, nedvomno pa bilo tako rešeno njeno financiranje. Zdi se mi škoda, da nekateri pomembni projekti ali ideje propadejo zgolj zato, ker ni dovolj denarja za njihovo izvedbo. Na splošno pa lahko rečem, da naša država na žalost nima nekega splošnega nacionalnega programa, ki bi zajel tudi to dejavnost.

Kaj praviš o vsakoletnih izseljenskih Srečanj v moji deželi?

Za šalo pravim takole: dokler je bil to navaden izseljenski piknik, veselica z bolj ali manj bogatim programom, se je zbralo po deset in več tisoč ljudi. Ko pa smo to spravili na višjo raven kot Srečanja, se jih zbere precej manj ... Kljub temu je to kar lepa prireditelj, kjer srečaš veliko znancev in prijateljev z vsega sveta, pa tudi domačih znancev, ki imajo stike z izseljenci.

Kateri koščki sveta, kjer si bil, so se ti najbolj vtisnili v spomin?

Težko je reči, kje je najlepše, nedvomno pa me je zelo očarala Avstralija, ki je tako prostrana in tako posebna, zaradi ljudi, ki jih je prineslo z vseh koncev sveta, kakor tudi zaradi svojstvene flore in favne. Drugače pa pravim: najlepše je doma in to na Dolenjskem. Nikoli nisem žele, da bi kje ostal za stalno. To bi storil le, če bi bil v to res prisiljen.

Se ti zdi, da Slovenci brez pridržkov sprejemajo identiteto okolja, v katerem se ukoreninijo? Po čem se na primer ameriški Slovenci razlikujejo od avstralskih?

Zdi se mi, da se Slovenci hitro živijo v novo okolje, nimajo radi, če jih imajo ljudje za tujce, identiteta pa ostaja slovenska, celo v Avstraliji druga generacija dobro ve, kje so njihove korenine, in so ponosni na vsako slovensko besedo, ki jo znajo izgovoriti. Na splošno pa se mi zdi, da globalizacija dela po svoje. V mestih je po vsem svetu zelo podobno življenje, pa naj bo to v Clevelandu ali Buenos Airesu.

(dalje na str. 13)

BRICKMAN & SONS

FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

(216) 481-5277

Between Chardon Rd. & E. 222 St. in Euclid, Ohio

Slovinci in nogomet

LAUREL PARK, NY - Letošnje Evropsko nogometno prvenstvo se je končalo. Zmagovalka je bila francoska ekipa, ki je premagala v finalu italijansko z izidom 2:1.

Evropska nogometna prvenstva se vršijo vsaka štiri leta in so za Evropejce do godek, ki ga zlepa ni para. Za uro in pol se vsak državljan svoje države prilepi ob televizijski ekran in se spremeni v navijača. Pred ekranom pa stoka in vriska, trepetja in se veseli uspehov svojega državnega moštva.

Letos so bili tudi Slovenci v tem turnirju. Oziroma, slovensko moštvo je po preliminarnih igrah z Dansko, Grčijo, itd. obstalo v neodločenem položaju. Za nastop v Belgiji oziroma Nizozemski je Slovenija morala premagati moštvo iz Ukrajine. In Slovenija je Ukrajino premagala, ko sta ekipi igrali v Ljubljani in neodločeno igrali v Kijevu. Ravno ta dvoboj je predra-

mil vso Slovenijo iz nogometnega sna, kajti Slovenci, ki se niso do takrat bogve kaj zanimali za nogomet, so naenkrat postali pravi "tifosi" – navijači.

Duša slovenskega moštva je trener in selektor Srečko Katanec. Svoj čas je bil nogometiški profesionalca pri italijanskem klubu iz Genova "Sampdoria". S tem klubom je zmagal italijansko "A" prvenstvo in je med drugim igral tudi proti slavnemu Diegu Maradoni, argentinski nogometni zvezdi, ki je takrat igral za klub "Napoli".

Srečko Katanec je postal najprimernejši kandidat za trenerja. Izmed slovenskih igralcev, ki igrajo raztreseni po tujini in Sloveniji je moral zbirati najboljše igralce za moštvo. Istočasno je moral igralce prepričevati o vrednosti svojih predstav in načrtov za igro. Igralci so mu morali zaupati in vzpostaviti med seboj tisto razumevanje, ki povezuje posameznike v celoto z namenom, da se igra načrtno igro in uspešno izide. Sestaviti moštvo, ki igra v harmoniji in je tehnično kar se da najboljša, to v primerjavi z ekipami drugih držav, je velik izziv. Pri Slovencih pa še posebno.

Slovenija ni dosegla na tem turnirju kakih najvišjih uvrstitev, vendar po svoje je dosegla kar lepe uspehe. Že zmaga nad Ukrajino je bil uspeh, kajti Ukrajina je premagala Rusijo. To pa ni bilo kar tako. Tako se je pri evropski nogometni javnosti Slovenija pokazala kot neka nova in neznana ekipa, ki je začela mešati štrene vsem starim in uveljavljenim evropskim moštvom.

Zagonetka se je še povečala potem, ko je Slovenija igrala proti Franciji in vodila igro v razmerju 3:0. Potem ko so se Francozi ustrašile sramote, saj so bili svetovni šampijoni, so rezultat izenačili. Vendar, tu je bil nov dokaz, da mala Slovenija v nogometu lahko zmaguje tudi najmočnejše.

Slovenija je začela končni del turnirja v zelo težavnem kolu. Igrati je morala z moštvi, ki so imela resne načrte in ambicije. Te so bile Jugoslavija, Španija in Norveška. Z Jugoslavijo je Slovenija igrala 3:3, torej neodločno, vendar tudi z Jugoslavijo je Slovenija vo-

(dalje na str. 16)

Odhodi

Mara Cerar Hull

(Novela)

I. nadaljevanje

"Ampak Meta," je hitela Franca in skušala ujeti njen pogled, "Saj mi nismo nikdar rekli, da bomo vsi to doživeli - dogodek. Seveda, nekateri bomo, nekateri izmed nas bodo, ampak ne vsi, seveda ne vsi."

Meta je zamahnila z roko.

"Nehaj," je zašepetala.

"Ja, saj vem, težko je-."

Meta je vzdignila glavo in pogledala svojo svetovalko. Zajela je sapo, da bi lahko glasno izgovorila besedo. Njeno telo pod odejo je sunkovito zatrepetalo.

Franca se je vzravnila in prestrašena pogledala proti izhodu. Začela se je pomikati proti vratom.

"Saj razumem, seveda razumem, kako se počutiš, saj bi jaz tudi-."

Meta je gledala vanjo, kot da jo prvič vidi: zavaljena in visoka, z velikim, dolgim nosom, zgubano kožo, ki je na licih v obliki debelih svaljkov visela pod licnicami, ovene in razpokane ustnice, ki se niso nehala premikati, samozavestne in obenem pomiljujoče oči, njeno vsiljivo prigovarjanje.

"Ven!" je končno spregovorila.

"No, Meta, tako pa ne, tako pa ne smeš-."

Glava ji je omahnila nazaj na blazino, na vratu je začutila pot in utrujena je zaprla oči. Tudi ti ne, Franca, tudi ti ne.

Franca je umolknila in čakala.

Meta se je uprla na komolec, prevesila težo telesa na desni bok in se počasi obrnila proti zidu. Biblija na odeji je zdrknila iznad njenega telesa in se ustavila med posteljo in steno. Meta je pustila knjigo, kamor je padla.

"Ko se boš bojle počutila, Meta, ko boš bolj pri moči, mi sporoči. Kar Stanko pošlji, pa bom prišla."

Meta ni odgovorila. Dlani je držala ob obrazu, pridrževala je dih in čakala. Pojdi že, odidi, ji je rekla v mislih. Nič več ne maram govoriti s teboj. Končno je bolj čutila kot slišala vrata, ki so se odprla in tiho zaprla, odmevajoče korake po trdem lestu stopnic. Potem je iz pritličja slišala glasove. Hči, njen mož Pavel in Franca, ki do tedaj niso skoraj nikdar govorila, so se sedaj pogovarjali o njej, ona pa ni hotela niti malo vedeti, kaj govore. Naj, je pomislila, saj govorjenje nima nikakega pomena.

Čez čas so ste vrata spet odprla in začutila je, da nekdo stoji ob postelji.

"Mama, ali bi kaj radi?" je vprašal Pavle.

Nič, je rekla sama sebi.

"Ali bi malo juhce? Stanka je skuhalo dobro govejo juhco."

Počakal je in ko se ni premaknila, nadaljeval: "Malo juhce bom prinesel takoj, ko bodo rezanci skuhan, ali ne?"

Dihala je globoko, boleče. Stisnjena pljuča so se upirala zraku, rame in pleča so bila kakor omrtvela. Premaknila je roko in si jo položila ob telo.

"Kaj je, mama, kaj bi radi?"

"Vode," je rekla.

"Ja, seveda, malo vode, takoj jo bom prinesel."

Odšel je in se kmalu vrnil z vodo. Pustila mu je, da ji je podprl glavo in ji na-

stavil kozarec na ustnice. Pila je počasi, previdno, da se ji ne bi zaletelo, in nehala, predno je bil kozarec prazen.

"Dovolj?" je vprašal Pavel.

Odprla je oči. Pavel je bil dober zet, dober mož Stanki.

"Hvala," je šepnila.

"No, nič se ni treba zahvaljevati. Samo povejte, če bi še kaj radi."

Obrnila se je nazaj proti steni in pustila, da je v tišini odšel.

Pavel jo je, odkar jo je poznal, vikal. Mama, vi boste, ne mama, vam ni treba delati; dajte, vzemite še malo. Tako je vikal tudi svojo mater in očeta. Njeni otroci je niso nikdar vikali. Saj tudi ni hotela, posebno ne, ko so odrasli. Pavel pa je še vedno vikal svojo mater, kakor je tudi ona nekoč svojo. To je bilo nekoč. Zadnje čase se je spoštovanje staršev kar nekam izgubilo. Otroci mislijo, da je vikanje staršev smešno. No, mogoče je bolje tako. Koliko nas staršev je sedaj res vredno spoštovanja? je pomislila.

Zadnje čase? Dolgih dvajset, skoraj trideset let, cela nova generacija, novi rod ljudi se je vdal v nov red takoimenovane svobode, spoštovanje, vljudnost, poštenost so se kar izgubile, odrinjene v nazadnjaštvo.

Le kam? se je vprašala. Mogoče, je kot v domotožju zaželela, če bi ostala doma, če bi se po vojni in vrnitvi iz taborišča vrnila domov v hribe, kamor je spadala, namesto, da je ostala v mestu, mogoče bi tam spet našla tisto, kar je delalo življenje lepo. A kaj sem jaz tedaj vedela? se je vprašala. Kot pohlevna ovca se je uklonila priliznim besedam udbovcev in novopečenih funkcionarjev in verjela, da bo s svojim delom nekaj doprinesla k preobrazbi družbe. 'Tovarišica Meta, tebi ne bo treba nikdar več garati na polju, ti si preveč pretrpela, da bi se potila po hribih.' Le kam se je že tedaj izgubila beseda 'ti'? Le kako, da so jo vsi tikali, saj ni nikogar poznala.

Seveda, tedaj so bile besede – ti, tovarišica, ti, tovariš – simbol pripadnosti. "Ti spadaš k nam, ti si naša." Zakaj ji niso rekli: "Ti pripadaš nam." Ker to je bilo, kar so mislili. Vzeli so jo za svojo, njihova last je postala.

Odprla je oči. Soba je bila v poltemi. Žar neba v oknu je bil koma še svetloba, rahlo siva pod sivim nebom. Dan se je spreminjal v noč, življenje se je povsilo v smrt. Tema je bila naglaševalka noči, smrti. Le kje je luč?

Vrata so se odprla. Hči je previdnih korakov stopila v sobo in se nagnila nad njo.

"Mama, ali si zbujena? Prinesla sem ti juhco."

Luč, je zaprosila Meta v mislih, prižgi mi luč.

"In luč bom prižgala, da ne boš v temi."

Privila je svetilko, ki je stala na nočni omarici, takšna majhna svetilka, kot za otroka. Mehka, rumena svetloba je napolnila sobo. Meta je spustila zadržan dih in se sprostil. Od kdaj sem je začela bati teme? se je vprašala.

(se nadaljuje)

Jože Prešeren

(nadaljevanje s str. 12)

Ker me je vedno zanimalo prav ohranjanje slovenstva, pogosto razmišljam, zakaj se neki ameriški Slovenec, rojen v Ameriki, morda že tretja generacija, počuti domačega prav v Sloveniji, čeprav je tukaj prvič. Zakaj je prav v Ameriki toliko zunanega poudarjanja slovenstva? Na primer napisi na majicah "I am proud to be Slovenian" (Ponosen sem, da sem Slovenec) ali, v zadnjem času "American by birth, Slovenian by the grace of God" (Američan po rojstvu, Slovenec po božji milosti).

Fenomenalno se mi zdi tudi, da ameriški Slovenci tretje ali četrte generacije prispevajo za pediatrično kliniko v Ljubljani. Ali ni to dokaz, da slovenstvo po svetu še vedno živi, le v novih oblikah?!

Kakšne načrte imaš za čas, ko bo več časa tudi za pisanje?

Težko se je posloviti od tega, kar si delal tako rekoč vso svojo delovno dobo, vse življenje. Upam, da bo še kaj možnosti za delo, tudi za svobodnejše pisanje, z veseljem, za užitek. Imam kar precej takih načrtov.

Dragica Bošnjak

Priloga "Slovenija v srcu"
DELO, 1. julija 2000

Mons. Alojzij Žitko

Ljubljana (*Družina*, 2. julija) – Šest dni pred svojim rojstnim dnevom je da-leč od domovine v Oaklandu v Kaliforniji zaprl knjigo svojega življenja eden najstarejših slovenskih duhovnikov železenomašnik Alojzij Žitko. Pokopali so ga na pokopališču župnije St. Jarlath, kjer je pokojni kot župnik in kaplan dolgo let deloval.

Alojzij Žitko se je rodil 21. junija leta 1905 v Gorici. Oče je bil zaposlen kot ravnatelj gozdne uprave, mati pa je bila doma iz Moravč. V družini s šestimi otroki je zorela njegova osebnost v viharnih časih prve svetovne vojne. Ko je na Primorsko in še bolj v Posočje segla vojna, so se preselili leta 1915 na Gorenjsko v Skaručno pod Šmarno goro, pozneje pa v Ljubljano.

Lojze je vstopil v bogoslovje in po rokah škofa Jegliča leta 1923 prejel mašniško posvečenje. Leto pozneje ga je škof izbral za svojega tajnika. To službo je opravljal dolgo, saj je tudi po upokojitvi škofa Jegliča služil pri škofu Gregoriju Rožmanu.

Leta 1934 je škof le uslišal njegovo željo, da bi šel v dušno pastirstvo. Imenovan ga je za kaplana v župniji Šenčur pri Kranju, kjer se je izkazal z vnetim delom med mladimi. Ko je bil Anton Vovk, poznejši škof, imenovan za kanonika v Ljubljani, je Alojzij Žitko postal njegov naslednik – župnik v Trziču.

Njegove pastoralne načrte pa je kmalu prekrizala druga svetovna vojna in z njo nemška okupacija Gorenjske. Moral je zapustiti župnijo. Postal je spiritual v malem semenišču. Maja 1945 se je pridružil množici beguncev, ki so se umaknili pred maščevalnim komunizmom. Prvo službo je

dobil v Lienzu, kjer je delal kot katehet in kaplan.

Spomladi leta 1949 se je ponudila priložnost in je odšel v Združene države. Najprej so ga sprejeli na župniji sv. Lovrenca v Clevelandu. Večkrat je tudi spremljal škofa Rožmana, ki je prav tako bival v tej župniji, na njegovih potovanjih po slovenskih naselbinah v Severni in Južni Ameriki.

Nadškof iz San Franciscoga je povabil, naj pride v njegovo škofijo. Dobil je službo kaplana v kraju St. Rosa, kjer je deloval šest let. Potem je bil prestavljen v župnijo St. Jarlath v Oaklandu, kjer je spet preživel šest plodnih let. Pozneje je deloval še v župnijah sv. Kolumba in sv. Patricka.

Izkazal se je z gospodarstvom, saj je odplačal vse dolgove župnije, ki je pred tem pozidala cerkev in šolo, sam pa je pozidal še župnišče. Nato se je upokojil, a na škofovo prošnjo še vedno pomagal v župniji sv. Jarlatha. Leta 1976 ga je papež Pavel VI. odlikoval z naslovom monsinjor.

Z leti in starostjo je Alojzij Žitko, sicer zelo spoštovan in cenjen med verniki, prejel še en križ: hudo bolezen, ki je z leti močno napredovala. Končno je bil sprejet v dom usmiljenih sester v Oaklandu, kjer so lepo skrbeli zanj.

Dokler je mogel, je bil tesno povezan tudi s slovensko skupnostjo v San Franciscu. Ko pa je bolezen napredovala, ni mogel več iz postelje. Naši rojaki so ga radi obiskovali, zanj je skrbel slovenski zdravnik (dr. Ravnik).

Predlanskim je obhajal železno mašo. Križ bolezn, ki ga je priklenila na posteljo, je vdano nosil in Gospod je sprejel njegovo trpljenje do petka, 16. juni-

ja, ko je ob molitvi navzočih izdihnil.

Pogreb v župniji sv. Jarlatha in slovo (opravi ga je oaklandski škof John Cummins), ob katerem so bili navzoči tudi naši rojaki, je pokazal, da so ga mnogi spoštovali in kljub dolgi bolezni ni ostal pozabljen.

Tako je odšel še en duhovnik, ki je bil med spremljevalci škofa Rožmana ter je od blizu spremljal in poznal njegove odločitve in delo. Naj počiva v miru in prosi za slovensko ljudstvo v domovini, posebej pa tudi za rojake v Kaliforniji!

F. P.

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 9)

Paulin in Andrewja, 7-krat stara mati, 14-krat prastara mati, sestra že pok. Anthonyja in Frances Kopic, članica KSKJ št. 150 in Kluba upokojencev v Nevburg-Maple Hts. Pogreb je bil 24. julija v oskrbi Fortunovega zavoda na Fleet Ave. s sv. mašo v cerkvi sv. Lovrenca in pokopom na Kalvarije pokopališču.

Edward F. Germ

Umril je 55 leti stari Edward F. Germ, mož Betty, roj. Fazio, oče Shannon Kolnsberg in Justina, očim Michaela Tisovica, Tine Kovach in Amy Salsgiver, 4-krat stari oče, brat Marie Krickler in Johna, 20 let v službi pri ameriških letalskih silah. Pogreb je bil 22. julija v oskrbi Cosicevega zavoda na Chardon Rd. s sv. mašo v cerkvi St. Justin Martyr v Eastlakeu in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Helen Ivancic

Umrila je 90 let stara Helen Ivancic, rojena Koller, vdova po Johnu, mati Jacqueline Kiss, 3-krat stara mati, 4-krat prastara mati, sestra Franka, Jo Hovevar, Julie Kozlevcar ter že pok. Alberta, Ed-a, Williama in Lillian Nagode. Pogreb bo danes.

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
Cleveland, Ohio
Tel. 216-641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči.

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

O razvoju mesta Ljubljana v zadnjih dveh stoletjih

Ulično pohištvo

Ulično pohištvo, oprema javnega prostora oz. mestnega pritličja, se nam zdi nekaj samoumevnega, nekaj, kar nam je ponujeno v uporabo in česar se pogosto zavemo šele, kadar nam je potrebno.

Razstava ljubljanskega uličnega pohištva, ki jo je v Jakopičevi galeriji na podlagi svoje magistrske naloge pripravil raziskovalec arhitekturne dediščine Gojko Zupan, nas je popeljala skozi dvesto let mestne zgodovine in nas kritično soočila s kakovostjo uličnega pohištva nekoč in danes.

Ob razstavi je v založbi DZS in Arhitekturnega muzeja Ljubljana izšla tudi razkošna monografija v slovenskem in angleškem jeziku, opremljena s tehtno izbranim arhivskim gradivom in odličnimi fotografijami sodobne podobe ljubljanskih ulic.

Več reda in estetike

Časovno obdobje, ki ga obravnava Gojko Zupan, je objektivno pogojeno s pomembnim mejnikom v mestni zgodovini Ljubljane. L. 1774 je mesto namreč dobilo gradbeno, gasilsko in olepševalno komisijo, ki je po letu 1787 začela odobravati gradbene načrte, njeni vplivi pa so se v javnem prostoru pokazali šele dobro desetletje kasneje.

Leta 1798 je deželna vlada komisijo ponovno potrdila in ji naložila obširen seznam nalog, med katerimi so bile tlakovanje cest, urejanje parkov, ulična razsvetljava, čiščenje smeti itd.

Poleg varnostnih vidikov je komisija presojala tudi o estetskih. Stavbne linije so postale pravilo, pozidava je usklajena s širino cest, kramarske lope na trgih niso bile več zaželeni, zapovedana je bila higiena zunanjih površin.

V duhu francoske revolucije so v času Ilirskih provinc v Ljubljani podrli del mestnega obzidja in meščanski stolp na gradu.

Francozi so zasadili nove drevorede in s tem prvič za javnost mestu pridružili naravo, tlakovali so ulice in postavljali svetilke pred pomembnimi poslopji, ustanovili so botanični vrt.

Delno brezvladje so ljudje izkoristili in vneto gradili hiše brez dovoljenj. Po odhodu Francozov je znova zaživel delovanje gradbene, požarne in olepševalne komisije, mestne oblasti, ki se

niso mogle zediniti glede celostnega "regulacijskega" načrta mesta, so se razdrobljeno lotevale nalog.

Spodbuda za pomembnejše posege v prostor je bil kongres Svete alianse leta 1821; v spomin nanjo so Ljubljani ostali Kongresni trg, drevje parka Zvezda, paviljon ob Cesti dveh cesarjev in napis na gostilni Pri ruskem carju.

Železnica, urejanje komunale ...

Leta 1849 je v Ljubljano prisopihal vlak. Železnica je imela enotne kažipote in opremo postajnih poslopij, ki so v prostoru sprva delovale kot tujek. Bila je nekakšen prvi nadnacionalni sistem.

Po letu 1851 so za opremo javnega prostora skrbele mestne oblasti in le redko država. Na prvem mestu so bila varnostna pravila (denimo, prepoved gradnje lesenih stavb) in estetska načela, kot npr.: *Prepovedano je barvati hiše preživo, da v oči bodejo.*

Urejeno komunalno zgradbo je Ljubljana začela dobivati po osveščeno politiko županov Grassellija in Hribarja. Vodovod, plin, kanalizacija, elektrika, regulacija mesta in spomeniki slovenskim junakom so pomenili skok v dvajseto stoletje.

Najstarejši kanal, ki je v uporabi še danes, je bil narejen leta 1882. V duhu narodne zavesti so v tem obdobju spodbujali zamenjavo nemških uličnih tablic z dvojezičnimi.

Potres 1895 je napravil ogromno škodo, a obenem omogočil tudi širjenje in tlakovanje ulic, dograjevanje infrastrukture, vpeljavo elektrike in razvoj motornega prometa (baron Anton Coddelli) je leta 1898 v Ljubljano pripeljal prvo avtomobil, napravil je prostor novim trgov in širitev starih.

Razmah industrije je simbolizirala litoželezna oprema mestnega pritličja.

Zadnje desetletje 19. in prva leta 20. stoletja so bili čas cest. Robove novih cest so označevale svetilke, vozne in hodne površine so morale biti tklakovane.

Za kanalizacijo, kasneje za ceste in mostove se uveljavil beton in skoraj v istem času asfalt. Asfalt je bil sprva modna novost za pločnike in šele kasneje za vozne površine; Ljubljana

(dalje na str. 15)

Progressive Slovene Women of America

proudly offers the Fourth Edition of

Treasured Slovenian and International Recipes

Name

Address

City/State/Zip

Number ordered _____ (\$15.00 + \$3. S/H each book)
(in U.S. Dollars)

Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail to

15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110

Rimski kastel na Golem

V prvih letih vladanja rimskega cesarja Konstantina (306-337) so na začetku drugega desetletja 4. stoletja na današnjih slovenskih tleh nastali trije značilni peterostranični kohortni kasteli, postavljeni v obrambo glavnih mest, ki so vodile iz Panonije proti Italiji oziroma obratno.

Ker vemo, da je bil to čas nenehnih obračunavanj med posameznimi pretendenti na vrhovno oblast v Imperiju, se takšnim obrambnim napravam niti malo ne čudimo: po zmagi nad Maksencijam se je leta 312 na Zahodu utrdil Konstantin, po Galerijevi smrti (311) je na Vzhodu ostal še Licinij.

Ker je dvovlada obeh tekmecev nad vesoljno Rimsko državo trajala le kratek čas, je že leta 313 prišlo do nove državljanske vojne. Širši slovenski prostor je postal prizorišče živahnih vojaških dejavnosti in tudi spopadov.

Če je torej hotel Licinij zavarovati Panonijo pred Konstantinovim udarom iz Italije, je moral postaviti primerni zapor prav v Ljubljanski kotlini in morda še eno tretje nekje na Dolenjskem. Ker je tako lahko razumemo, zakaj sta bila zgrajena najprej kohortna kastela na Vrhniki in Golem in verjetno le še malo kasneje tisti tretji pri Velikih Malencah ob Spodnji Krki, dobi zadeva nenadoma povsem drugi prizvok.

Iti je torej moralo za hitro opravljena fortifikacijska dela, ki so morda kratek čas ustrezala namenu, vendar so jih zaradi razmeroma hitrega Konstantinovega obračuna z Licinijem v Mali Aziji (leta 324) kmalu opustili.

Ker sta bili zlasti obe utrdbi pri Ljubljani postavljeni na vzhodnem oziroma severnem izstopu iz kraško-notranjskega hribovja v raven svet barske kotline, kasneje nista mogli učinkovito služiti, ko je v začetku 5. stoletja vrhovni poveljnik zahodnorimskih sil v Italiji - neimenovani *comes Italiae*, v logičnem soglasju s cesarjem Honorijem ukazal gradnjo znamenitih dolgih zapornih zidov, imenovanih *Clausurae Alpium Iuliarum*.

Zelo verjetno se je za vsem tem gigantskim gradbenim posegom na kraško-notranjskem višavju, ki bi

ga do neke mere lahko primerjali s slavnim Kitajskim zidom, skrivala energična osebnost feldmaršala - *magistri militum* Stilichona, ki je hotel za vsako ceno zavarovati ranljivo vzhodno mejo Italije pred napadi barbarov.

Ker je Stilicho padel kot žrtev dvornega prevrata v Ravenni leta 408, so se vsa zahodnorimska prizadevanja za ubranitev države kazala kot jalova. Prvi so jo katastrofalno načeli Zahodni Goti, pomagali uničevati Atilini Huni, končno je leta 476 zadnjega cesarja Romula Avgustula odstavil Skir Odoaker in sam zalval Italiskemu kraljestvu.

Večina opisanih dogodkov je tako ali drugače oplaknila tudi slovenske kraje, ob eni izmed takšnih pomembnih rimskih cest stojijo tudi ostanki rimskega kastela na Golem.

Do ruševin peterokotne rimske trdnjave, v kateri je bila lahko nastanjena ena rimska kohorta, peti oziroma deseti del legije - štel je 500 do 1000 mož, se pride iz vasi Golo nad Igom.

Na vrhu ploskega in 653 m visokega hriba, kjer je že v stari železni dobi stalo gradišče, se dviga cerkev sv. Marjete, ob njej so ruševine župnišča, pogorelega leta 1942. Cerkev je znana po tem, da jo krasi veliki baročni oltar, prinesen iz ukinjenega cistercijskega samostana v Kostanjevici.

Na stopnišču, ki vodi na pevske kor, so vzdani na Golem najdeni rimski kamniti spomeniki.

Obhod dobro vidnih sledov rimske trdnjave je doživetje posebne vrste, saj se na vse strani odpirajo čudoviti pogledi: vidijo se Kamniške planine, v daljavi prepoznamo Triglav, na zahodu kraljuje Krim, na jugu se dviga razbrazdana gmota Mokrc.

Na sedlu pod trdnjavo, pri vaški šoli, je bilo verjetno rimsko grobišče, kar bi lahko sklepali po najdenih napisnih kamnih, ledina Groblje proti jugozahodu pa menda opozarja, da so prav tu stale hiše civilnega naselja, ki je navadno vedno zraslo iz tal v bližini vojaške postojanke.

Skozi sedanje Golo je iz Barske kotline vsmeri Lužarij in Cerknice, z nadaljevanjem proti Reškemu

zalivu in Tersatici, vodila pomembna rimska vicalna, katere sledovi se na mnogih mestih dobro vidijo še danes. Po njej so davno nekoč odmevali trdi koraki rimskih legionarjev, še bolj pogosto pa se je z nje oglašalo cviljenje težko natoovorjenih vozov, ki so jih dobro podkovani konjički vlekli navkreber ali navzdol, polne vsakovrstnih dobrin iz daljnih dežel in domačih krajev, v neki nemirni in vendar veliki dobi, ki ni poznala ne meja in ne etničnih nasprotij.

Bila pa je to že nova doba, ko so se stari poganski kulti začeli umikati in ko je tudi v podeželje emonskega mestnega okrožja vse bolj pronicala vera v Jezusa Kristusa Odrešenika.

Kastel Golo, ki je prav kmalu morali imeti nek krščanski sakralni objekt, podobno kot kastel Velike Malence, v teh prelomnih poznoantičnih časih s svojo zanimivo vojaško strateško in civilizacijsko-zgodovinsko vlogo na pragu Emone, predhodnice naše Ljubljane, nikakor ni mogel biti in tudi v resnici ni bil izjema.

Skrita pretekost čaka, da nekje v prihodnosti zablesti vsaj v delčku nekdanjega sijaja!

Rodna gruda
JUNIJ 2000

Ulično pohištvo

(nadaljevanje s str. 14)

pravih asfaltiranih cest ni imela do poznih tridesetih let prejšnjega stoletja.

Razsvetljava

Z napeljavo plina so v Ljubljani svetilke najprej zasvetile na pomembnejših trgih, cestah in ulicah. Razkošnejše in višje svetilke so stale na izbranih mestih, zlasti ob palačah. Oljne svetilke iz obdobja Francozov so se umaknile na obrobje mesta.

Plinske svetilke so potrebovale masiven, stabilen nosilec, skozi katerega je bila napeljana cev za dovod plina, prostor za gorilec in precej veliko stekleno posodo z zračniki. Kovinski, sestavljivi kandelabri so bili v skladu s tedanjimi likovnimi usmeritvami močno okrašeni.

Oblika kandelabrov je z uvedbo elektrike postala manj zanimiva, saj spodnji del ni bil več nujen sestavni in funkcionalni del sve-

tilke; pritrdili so jih lahko na preprost lesen drog ali kar na drevo. Začetno obdobje uveljave elektrike je bilo glede oblikovanja siromašno, celo negativno.

Podoben razcvet opreme ljubljanskega mestnega prostora je prinesel konec prve svetovne vojne. Organizacijsko sposobna in osveščena mestna politika je omogočila kvalitetno oblikovanje. V mesto se je vrnil Jože Plečnik, ki je v svoje oblikovanje prostora vključil vse bistvene elemente opreme: napise, tlake, luči, ograje, klopi, kioske, vodnjake, spomenike, zelenje in drevje. Razen zelenic in dreves so bili vsi njegovi elementi večinoma betonski.

V petdesetih letih je bil osrednji material za javni prostor aluminij: ogrodja stolov, izložbeni okviri, kljuke, kioski. Svetilke so rasle in skupaj s svetlobnimi reklamami prerasle pritličja, pročelja. V Ljubljani so električne svetilke dobile svobodnejše oblike v petdesetih letih.

Prelomnica za mesto je bilo dokončanje dveh podvozov leta 1962, takrat so za ureditev prometa semaforizirali tudi devet križišč.

Damjana Kenda Hussu
Rodna gruda, Ljubljana
Junij 2000

KOLENDAR

JULIJ

30. - Piknik Kluba upokojencev Slovenske pristave, na SP.

AVGUST

6. - Veselica Primorskega kluba, na Slovenski pristavi.

20. - Veselica župnije Marije Vnebovzete, na Slovenski pristavi.

20. - SKD Triglav, Milwaukee ima drugi piknik v svojem Parku.

SEPTEMBER

2. - Veselica pevskega zbora Korotan, na Slovenski pristavi.

10. - Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo, v dvorani Sv. Vida.

16. - Folklorna skupina Kres priredi program v SND na St. Clairju. Pričetek ob 7.30 zv. Igrali bodo Veseli Slovenci.

17. - Vinska trgatev, na Slovenski pristavi. Igrajo Veseli godci.

17. - SKD Triglav, Milwaukee ima Vinsko trgatev v svojem Parku.

24. - Društvo S.P.B. ima romanje v Frank, O.

Čestitka ob visokem jubileju Nikota Tomca

Devetdesetletnik

Niko je bil rojen 16. julija 1910 v Kapljišči v Beli krajini. Vdovec je po Barici in brat dobro poznanega tudi že pokojnega profesorja, duhovnika, dekana in skladatelja Matijeta Tomca.

Niko je praznoval 90. rojstni dan s svojo družino in prijatelji s sv. mašo v katedrali St. Jude's v Tequesti, Florida, to v nedeljo, 16. julija. Po sv. maši je bilo praznovanje za "očita", kakor ga kličejo njegovi otroci, v Carlin Park Civic Center v Jupiter, Fla.

Nikotu in očitu iz srca čestitajo otroci in prijatelji, z željo, da bi ga Bog ohranil v dobrem zdravju še vrsto let.

Čestitajo sinova Niko z ženo Marijo, Antonio z ženo Martino; hčerka Veronica z možem Bill; vnuki in vnukinje: Marija Elizabet, Antonio Luis, Niko Alexander, Cristina, Carolina, Edward in Jessica; pravnuka: Valerija in Pian Franko.

Niko je tudi zvest naročnik Ameriške Domovine in velik dobrotnik za slovenske misijonarje.

Čestitkam se tudi pridružujejo belokranjski prijatelji, z iskreno željo: "Niko, Bog Vas ohrani krepkega in v dobrem zdravju, še mnogo let."

To je ožja domovina, ime ji je Bela krajina, na jugu Slovenije leži, zelena Kolpa ji meji.

Tu bele breze rastejo, tu bele noše nosijo, nasmeh tu rad domuje, pesem s plesom se raduje.

Tu grozdje, vince dozori, vse v dobro voljo pretorji.

Bela krajina, ti si kraj, kam vsak se vrača rad nazaj.

Amelia Dejak

Misijonska srečanja in pomenki

1339. Misijonar, salezijanec, brat Ivan Kešpret,

ki deluje že veliko let v Indiji, je Knezovim poslal zanimivo pismo o svojem delu med mladino. Piše:

"Dragi Rudi! Kos toplih indijskih pozdravov iz Yelargenija. Pravim toplih, ker v kraju, kjer sem, ni prevroče. Naš novicijati je na 1200 m visokem hribu južne Indije. Ker smo v tropskem pasu, snega nikoli ni. Temperatura nikoli ne pade pod 16 stopinj C. Predstojnik me je poslal sem za eno leto. Leto je že poteklo in jaz sem še tu. Pozabili so name. Je tudi bolje tako, ko mi delo in kraj ugajata, ravno prav za moja stara leta.

Bog plačaj za lep dar, ki sem ga prejel enkrat po Božiču. V mojem imenu se zahvali vsem, ki se trudijo za misijone. Vsak dolarček je dobrodošel. Potreb je toliko, denarja pa malo. Letos imamo 23 novincev (gl. priloženo fotografijo) za Madraško inšpektorijo. Koliko jih bo drugo leto, ne vem. Fantje so končali 12 razredov šole, so talentirani in up krščanstva v Indiji. 24. majnika bodo naredili bodo naredili prve redovne obljube in nato šli študirat filozofijo v Yercand. Do mašniškega posvečenja jih čaka še 10 let.

Prebivalci Yelargenija so trdni hindujci, 30 let dela med njimi jih ni veliko spremenilo. Pridejo blizu, so prijazni, a to bolj zaradi gmotne pomoči, njihovih src se krščanstvo ni dotaknilo. Naši novinci se vsako nedeljo razkropijo po 14 vaseh, zbirajo mladino in jih učijo krščanskih načel. Salezijanci imajo zavetišče za 200 fantov, ki obiskujejo osnovno šolo in gimnazijo. Sestre Karla Boromejskega skrbijo za dekleta. Srca mladih so bolj sprejemljiva kot starejši. Po mladini vzgajamo tudi starše. A ključ do duš ima samo Bog. Moramo Ga prositi, da On blagoslovlja naše delo.

Prva naloga našega novicijata je, da vzgaja bodoče misijonarje Indije. Vsako leto izide iz njega okrog 20 novih salezijancev. Poleg tega smo aktivni tudi na vzgojnem polju prebivalstva. Vsako jutro se zbere pred zavodom 80 otrok, starih od 8 do 14 let. Za dve uri jim damo kakšno majhno delo: pometanje, zalivanje vrta in podobno. Ob pol enajstih se začne pouk pod velikim drevesom. Najete učiteljice in sestre jih poučujejo za drugi, tretji in četrti razred, jih učijo petja, indijskih plesov in podobno. Ob štirih popoldne je šole konec. Imajo eno uro igre, nato gre do domov.

Za dve uri dela, ki so ga opravili, jim plačamo 15 rupij (polovico celodnevne dneve za ženske). Tako vsako soboto prinesejo staršem 90 rupij, da bo za potrebe družine. Obenem iz nepismenih postajajo pismeni. Seveda, ko vsako soboto pomnožimo 90 x 80, nastane lepa vsota. Kje dobimo potrebni denar – novicijati nima nikakih dohodkov – beračimo za te revne otroke. Računamo na božjo pomoč in naše dobrotnike. 500 dolarjev, ki ste mi jih poslali, bodo uporabljeni v ta namen. Hvala!

Ko si obiskal Sveto deželo, nisi šel kot radovedni turist. Bog Ti je podaril del svojega križa. Porabil je Tvoje trpljenje za rešitev duš. Reci Mu hvala! Spominjam se Te v molitvi in Ti želim popolnega okrevanja.

Jezus peš hodi po Palestini in govori o svojem nebeškem Očetu, ozdravlja bolnike in skrbi za lačne. Pogumno stopi proti Jeruzalemu in Kalvariji, kjer bo za nas križan.

Misijonska Znamkarska Akcija (MZA)

Catholic Mission Aid (CMA)

je javna, nepridobitna, dobrodelna misijonska organizacija. Ustanovil jo je Fr. Charles A. Wolbang, CM.

Registrirana je v mestu Columbus, Ohio, ZDA.

Za pomoč slovenskim misijonarjem zbira finančno pomoč za njih delo med ubogimi v misijonskih deželah ter za vzdrževanje bogoslovcev za domači misijon.

Hvaležni bomo za vsak dar, ki ga boste darovali v ta namen.

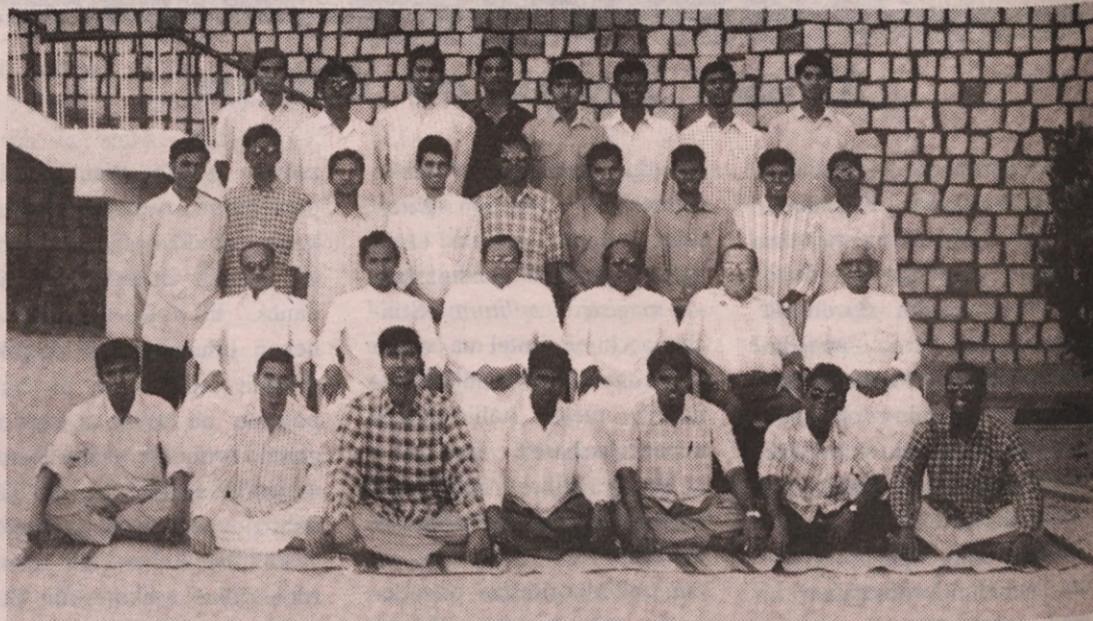
Spomnite se misijonarjev in ubogih v svojih oporokah. Za vse prejete darove izdamo potrdilo za "Income tax".

Uradni naslov:

MZA – CMA

17826 Brian Ave., Cleveland, OH 44119

Glavni odbor MZA-CMA, Cleveland

Letošnji novinci v novicijatu v kraju Jelargenija, kjer deluje salezijanski duhovnik in misijonar br. IVAN KEŠPRET

Velika skrivnost odrešenja!

Lep pozdrav Tebi, Tvoji družini in vsem misijonskim dobrotnikom, Ivan Kešpret."

Kako Bog vodi vsakega misijonarja! Dal mu je poklic, odzval se je, poslal ga je med različne okoliščine, da z ljubeznijo do Boga in duš dela. Brat Kešpret dela največ med mladino, jo vodi, ji kaže pot, jo rešuje. Molimo zanj, da ga Bog ohrani pri zdravju, da bo kljub letom še veliko mladih navdušil za delo v božjem kraljestvu.

Lep pozdrav!

Marica Lavriša

1004 Dillewood Rd.
Cleveland, OH 44119

Slovinci in nogomet

(nadaljevanje s str. 13)

dila 3:0. Proti koncu igre bi bila Slovenija lahko zmagala z rezultatom 4:3, če bi bili igralci bolj koncentrirani. Tudi to je bil uspeh in presenečenje za Evropo.

Sledila je igra s Španijo, državo, kjer se nogometni denar obrača v bajnih vsotah. Tam igrajo najslavnejši igralci sveta, posebno najboljši iz Južne Amerike. Za primer naj povem, da zasluži španski igralec Raul Gonzalez Blanco na leto dvakrat več kot vsi slovenski igralci s trenerjem vred.

Tekma s Španijo je bila težka in ostra. Potem ko je Španija vodila v razmerju 1:0, so Slovenci z dobro in grajeno igro rezultat izenačili. Ob tem uspehu so Slovenci za hip popustili, kar so Španci izkoristili in zaključili z rezultatom 2:1. Sami Španci so priznali, da je bila njihova zmaga pridobljena s težavo in so bili zato z rezultatom zelo zadovoljni.

Kvalifikacija v četrtfinalu še ni bila tedaj zagotovljena nobeni ekipi v tem kolu, tudi Slovenija je imela še možnost, da se uvrsti. Morala je še igrati z Norveško. V slučaju, če bi Slovenija zmagala in če bi tudi Jugoslavija zmagala v tekmah s Španijo, bi se Slovenija uvrstila v četrtfinale.

Norvežani so mislili, da bodo proti Sloveniji zmagali. Kljub njihovi najboljši volji, zavzetosti in fizični igri, jim Slovenije ni bilo mogoče poraziti. Nasprotno, pokazalo se je, da je kljub neodločnim rezultatom 0:0 Slovenija igrala boljše. To so po igri priznali sami norveški časniki, in Srečko Katanec je izjavil, da je bila Slovenija v tej igri najboljša. Torej s časom so Sloveniji postajali boljše.

Kljub temu je Slovenija iz prvenstva izpadla. Tako tudi Norveška. Izpadle so tudi Nemčija, Anglija, Švedska, Belgija, Češka in Danska, države torej z aduti in nogometno tradicijo. Že v prvi igri četrtfinale je Nizozemska porazila in ponižala Jugoslavijo z rezultatom 6:1 in to kljub nenehni samohvali srbskih igralcev in njihovega trenerja Vujadina Boškova.

Na tem prvenstvu se je Sloveniji odprl svet, oziroma svet se je zavedel, da je Slovenija tudi država nogometa, pa čeprav boljši slovenski igralci igrajo v drugih državah. Le nekaj reprezentantov igra doma, v Mariboru. Slovenski nogomet je pokazal, da je napredoval tako v tehniki, v zasedbi, v načrtih, v vzajemnosti in medsebojnem razumevanju med igralci.

Srečko Katanec je znal ustvariti enotnost in dal smisel naporu, ki so ga od sebe dali igralci in, ki je potreben za skupen nastop.

Najuspešnejši igralec je bil V. Zahović, za njim M. Pavlin. Tudi ostali igralci so bili vredni vse pohvale in zahvale slovenskih navijačev.

Prepričan sem, da z dobro pripravo slovenski nogomet ne le da postane enakovreden drugim, ampak da tudi zmaguje.

Sergej Delak

V BLAG SPOMIN

Ob 15. obletnici smrti našega moža, očeta in starega očeta

LOUIS MOLE
ki je zatisnil svoje blage oči dne 26. julija 1985.

Petnajst let Te zemlja krije, v temnem grobu mirno spiš; srce Tvoje več ne bije, bolečin nič več ne trpiš.

Nam pa žalost srce trga, solze lijejo iz oči; dom je prazen in otožen, ker Te več med nami ni.

Žalujoci ostali:

Frances – žena
Louis A. – sin
Arlene F. – hčer
Kathy – snaha
Shawn in Beth Marie – vnuk in vnučinja
sestre v Sloveniji.

Euclid, Ohio, 27. julija 2000.